

Socialministeriet
4.Kontor - Udsatte grupper
J.nr. 606-473

4. april 2003

Rapport om udmøntning af Pulje til socialt udsatte grupper

April 2003

Indhold

Forord	side 4
Afsnit 1. Indledning	side 5
1.1 Hvem er de socialt udsatte grupper	side 5
1.2 De socialpolitiske målsætninger for socialt udsatte grupper	side 5
Afsnit 2. Resume af rapporten	side 7
Afsnit 3. Baggrund for Puljen til Socialt udsatte grupper	side 11
3.1 Styrket indsats over for socialt udsatte grupper	side 11
3.2 Satspuljeforhandlingerne foråret 2002 og efteråret 2002	side 11
3.3 Oversigt over fordelingen af midlerne	side 12
3.4 Krav om tilvækstgaranti	side 12
Afsnit 4. Finansieringsformen	side 14
4.1 Langvarig tilskudsperiode	side 14
4.2 Aftrapningsordningen	side 14
4.3 Særligt om Københavns Kommunes bloktilskud	side 14
4.4 Midlerne reserveret i satspuljen ”til evig tid”	side 14
Afsnit 5. Udmøntning af Puljen til Socialt udsatte grupper	side 15
5.1 Generel ansøgningspulje	side 15
5.2 Reservation til de store kommuner – bilaterale forhandlinger	side 15
5.3 Den socialpolitiske profil - Hvad har vi fået for pengene?	side 17
5.4 Pulje til børn af socialt udsatte grupper	side 19
5.5 De centrale initiativer	side 20
Afsnit 6. Skitse af aftalerne med de store kommuner	side 21
6.1 Indholdet af aftalerne og budgettet	side 21
6.1.1 Københavns Kommune	side 21
6.1.2 Frederiksberg Kommune	side 30
6.1.3 Århus Kommune og Århus Amt	side 31
6.1.4 Ålborg Kommune og Nordjyllands Amt	side 36
6.1.5 Odense Kommune og Fyns Amt	side 41
6.1.6 Esbjerg Kommune og Ribe Amt	side 44
6.2 Generelle, gennemgående afsnit i aftalerne	side 47
6.2.1 Tilskudsbrev	side 47
6.2.2 Finansiering og krav om tilvækst	side 47
6.2.3 Tværgående evaluering	side 47
6.2.4 Dokumentation mv.	side 47
6.2.5 Årlige statusmøder	side 48

Afsnit 7. Dokumentation**side 49**

7.1 Overordnet tværgående evaluering

side 49

7.2 Status- og projektredegørelser

side 49

7.3 Dokumentation for tilvækstgaranti

side 50

7.4 Årlige møder med de store kommuner

side 50

Bilag**side 51**

Bilag 1: Vejledning om Pulje til socialt udsatte grupper, september 2002

Bilag 2: Satsnotat af 1. marts 2002 om Pulje til Socialt udsatte grupper

Bilag 3: Satsnotat af 28. oktober 2002 om Styrket indsats over for socialt udsatte grupper

Bilag 4: Satsnotat af 4. oktober 2002 om Midler til centrale initiativer til styrkelse af formidling og opsamling af viden mv. om socialt udsatte grupper

Bilag 5: Notat af 2. september 2002 om den godkendte finansieringsmodel

Bilag 6: Pressemeddelelse af 19. februar 2003 ”140 mio. kr. til socialt udsatte grupper og deres børn”

Forord

Et velfærdssamfund kan ikke forsvare, at der er borgere, der ikke får de rette muligheder for at have et tilfredsstillende liv. Det betyder ikke, at alle skal gennes ind i en normalitetsstandard, men det betyder, at alle borgere skal have mulighed for at have en dagligdag, hvor han eller hun synes, at livet er værd at leve.

Der har været en meget bred politisk opbakning i Folketinget om, at indsatsen over for de socialt udsatte grupper skal styrkes. Ved satspuljeforligene for 2002 og 2003 blev der derfor afsat et meget stort beløb til en forstærket indsats over for de socialt udsatte grupper.

Med de ekstra midler fra satspuljen har kommuner og amtskommuner fået en kraftig saltvandsindsprøjtning, så de vil have mulighed for at forstærke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Satspuljeaftalerne sikrer en forankring af de projekter, der iværksættes, fordi finansieringen betyder, at der først sker en aftrapning af det direkte statslige tilskud til de enkelte projekter efter det 2. driftsår. Statstilskuddet aftrappes først helt efter 6 år, og de beløb, som de årlige aftrappingsbeløb udgør, lægges over i det generelle bloktilskud.

I denne afrapportering om udmøntningen af Pulje til Socialt udsatte grupper findes bl.a. oplysninger om baggrunden for og formålet med puljen, hvordan puljen er udmøntet, og oplysninger om hvordan forankringen og tilvækstgarantien i (amts)kommunerne sikres.

Jeg synes, at resultatet af udmøntningen af Puljen til socialt udsatte puljer ser meget lovende ud. Set i sammenhæng med bl.a. forlængelsen af psykiatrafalten i yderligere 4 år og midlerne til behandlingsgaranti for stofmisbrugere tror jeg, at vi vil se en meget positiv udvikling i de nærmeste år. Jeg vil i hvert fald følge udviklingen med stor interesse!

Henriette Kjær
April 2003

Afsnit 1.

Indledning

1.1 Hvem er de socialt udsatte grupper

Et hvert samfund har altid haft og vil altid have mennesker, som af den ene eller anden grund lever udenfor eller på kanten af det almindelige samfundsliv. De mest udsatte voksne – hjemløse og stofmisbrugere samt de mest udsatte blandt sindslidende og alkoholmisbrugere samt prostituerede - er karakteriseret ved i større eller mindre grad at være udelukket fra samfundets fællesskaber. Ofte er der tale om mennesker med et sammenfald af tunge sociale, sundhedsmæssige og personlige problemer, som det kræver en massiv og vedholdende hjælp at minimere eller om muligt helt at løse. Der er et stigende antal af hjemløse med psykiatriske lidelser, flere psykisk syge har misbrugsproblemer og hertil kommer problemer med kriminalitet, prostitution m.v.

Der er stor forskel på personerne i grupperne – nogle kan klare sig selv med en begrænset støtte, andre skal have en mere massiv støtte, og andre igen har brug for en intensiv omsorg og pleje hele døgnet. Men målet for alle er, at de skal have en tilværelse, som er tilfredsstillende for dem, og med mulighed for at komme videre hvis der er/bliver mulighed for det.

1.2 De socialpolitiske målsætninger for socialt udsatte grupper

Målsætningen er, at alle borgere – også de socialt udsatte grupper – kan føle sig som en del af samfundet. Det forudsætter, at der skal tages udgangspunkt i det enkelte menneske og en accept af de valg, den enkelte træffer – også selv om det er anderledes end flertallets. Det er i den forbindelse vigtigt at fokusere på det enkelte menneskes egne ressourcer og derefter bygge videre på dem. Derfor kan målene for de enkelte mennesker også være forskellige. Jo hurtigere, der sættes ind, jo bedre chance er der for, at personerne ikke falder helt til bunds, men i det mindste holder sig i skyggekanten af samfundet og i vidt omfang kan klare sig med en begrænset støtte af forskellig art.

Indsatsen over for socialt udsatte grupper spænder vidt, og det er nødvendigt med en løbende tilpasning/udvikling af indsatsen, så den hele tiden er i overensstemmelse med de behov, der er, så det er muligt at minimere problemernes opståen og/eller afhjælpe dem i videst muligt omfang. Det forudsætter igen forskellige valgmuligheder i forbindelse med fx bolig, behandling mv., dvs. at viften af støttende tilbud skal være meget bredspektret.

For nogle personers vedkommende kan det endelige mål være at kunne klare sig i eget hjem uden støtte og få et arbejde igen. For andre kan målet være en form for beskyttet bolig/"skævt" hus med bostøtte, en plads i et alternativt plejehjem, mulighed for aktiviteter o.l. For andre igen kan målet være at få dem stabiliseret i deres misbrug, men uden det primære sigte at aktivere dem til arbejdsmarkedet igen.

Men indsatsen bør aldrig stagnere. Dvs. at der til stadighed skal være åbne øjne for, at menneskets situation kan ændres, så det på et eller andet tidspunkt er muligt at sætte

ind med andre tilbud, som fx bringer dem nærmere den livsform, der er den gængse i dagens Danmark – dog med en samtidig respekt af muligheden for et liv på egne præmisser.

Det er også vigtigt at tænke køn ind ved tilrettelæggelsen af de forskellige tilbud, da der i nogle tilfælde kan være meget stor forskel på behovene og ønskerne hos hhv. mænd og kvinder.

Afsnit 2. Resume af rapporten

Denne rapport beskriver baggrunden for og udmøntningen af midlerne i Puljen til socialt udsatte grupper.

Dette afsnit er en sammenfatning af de væsentligste oplysninger i rapporten. I de enkelte hovedafsnit (afsnit 3-7) er der en mere detaljeret gennemgang. Sidetallene i dette afsnit henviser til de sider i rapporten, hvor de nærmere oplysninger findes.

Afsnit 3 (side 11) er en historisk gennemgang af etableringen af Puljen til socialt udsatte grupper. I afsnittet beskrives også midlernes fordeling på ”delpuljer” og kravet om tilvækstgaranti.

Fordelingen af Puljen til socialt udsatte grupper (side 12)

Af den samlede pulje på 517 mio. kr. er 455 mio. kr., dvs. 88 %, udmøntet i en ansøgningspulje. Ansøgningspuljen fordeler sig på:

- * En generel ansøgningspulje på 120 mio. kr.
- * Reservation til de største byer¹ på 315 mio. kr.
- * Pulje til børn af socialt udsatte grupper på 20 mio. kr.

Resten af midlerne benyttes til centrale initiativer, fx undersøgelser, metodeudvikling o.l. samt en overordnet tværgående evaluering af udvalgte projekter i de store byer.

Krav om tilvækstgaranti (side 12)

Satspuljepartierne besluttede ved satspuljeforliget for år 2002, at der skulle være krav om en reel meraktivitet i forbindelse med bevillinger af puljemidlerne. Tilvækstgarantien skal dog ikke blokere for effektiviseringer, herunder strukturomlægninger, metodeudvikling o.l. Projekterne skal dokumentere, at tilskuddet har medført en reel meraktivitet på det indsatsområde, der er givet midler til.

I **afsnit 4** (side 14) er **finansieringsformen** beskrevet. Efter satspuljepartiernes beslutning finansieres anlægsudgifter til projekterne og de to første års driftsudgifter med 100 % statslig støtte. Fra det tredje driftsår nedsættes støtten med 20 % årligt, og det beløb, som aftrapningen udgør, lægges over i det generelle bloktilskud til fordeling efter den gældende fordelingsnøgle. For Københavns Kommunes vedkommende lægges beløbet dog over i kommunens eget bloktilskud.

I **afsnit 5** (side 15) findes en gennemgang af udmøntningen af Puljen til socialt udsatte grupper – opdelt på de enkelte delområder, dvs. den generelle ansøgningspulje, reservationen til de største byer, puljen til børn af socialt udsatte grupper og de centrale initiativer.

Fristen for ansøgning til den generelle ansøgningspulje og til Puljen til børn af socialt udsatte grupper var den 15. november 2002, og ansøgerne fik svar på deres ansøgninger ved brev af 12. februar 2003, efter at satspuljepartierne havde godkendt

indstillingerne. Alle midlerne i disse ansøgningspuljer er derved blevet udmøntet.

I februar og marts 2003 har Socialministeriet forhandlet med de store byer om fordelingen af midlerne, der var reserveret til disse byer – i alt 315 mio. kr. Efter forhandlingernes afslutning indstilles det, at de største byer får bevilling på tilsammen lidt over 317 mio. kr.

Der er derved indstillet et lidt højere beløb end den samlede ramme på 315 mio. kr. Endvidere medfører udgiftsprofilen for de indstillede projekter i de enkelte år, at der er behov for flere midler i 2004, end der er afsat i Puljen til socialt udsatte grupper. I Storbypuljen² og Hjemløsepuljen³ er der stadig en beholdning (opsparede midler), som der ikke er disponeret over. Socialministeriet vil anvende disse beløb til at udligne differencen mellem det reserverede beløb til de store kommuner og det indstillede beløb. Se nærmere side 15-17.

Indstilling af tilskud til de største byer

Kommune/amt	Indstillet beløb i alt 2003-2005 inkl.
Københavns Kommune	115.443.000
Frederiksberg Kommune	23.000.000
Odense Kommune/Fyns Amt	39.275.000
Esbjerg Kommune/Ribe Amt	24.381.990
Århus Kommune/Århus Amt	72.094.000
Ålborg Kommune/Nordjyllands Amt	42.894.787
I alt	317.088.777

Reservation af satspuljemidler fremover (side 17)

Det er forudsat, at de støttede projekter fra den generelle ansøgningspulje og reservationen til de største byer er varige, jf. kravet om tilvækstgaranti og finansieringsformen. Tilskuddet i 2003 og 2004 gives til både anlægs- og driftsudgifter, men i 2005 gives tilskuddet udelukkende til drift af de enkelte initiativer.

For at videreføre projekterne i de store kommuner er der behov for et årligt driftstilskud på i alt 110 mio. kr., og for 33 mio. kr. til videreførelse af de projekter, der er støttet via den generelle ansøgningspulje. Det betyder, at fra 2006 og fremover skal der varigt løftes et årligt beløb på 143 mio. kr. ud satspuljen til brug for Puljen til socialt udsatte grupper, så projekterne kan fortsætte i 2006 ff. Dvs. at disse midler på forhånd er øremærket og ikke kan benyttes til andre områder eller initiativer.

Socialpolitisk profil - Hvad har vi fået for pengene? (side 17-18)

Projekterne, der er støttet af den generelle ansøgningspulje, og projekterne i de største byer betyder et markant løft i tilbuddene til de socialt udsatte grupper. Der vil via midlerne blive etableret mange nye botilbud, herunder alternative plejehjem og akuttetilbud, så viften af tilbud til grupperne bliver varigt udbygget.

Endvidere er der et stort antal projekter, hvis formål er at give en intensiveret bostøtte og anden støtte, aktivitetstilbud mv. Disse initiativer vil bidrage til, at personerne får et kvalitetsløft i deres dagligdag.

Anslået antal af nye pladser/brugere/tilbud i alt⁴ (den generelle ansøgningspulje)

og reservationen til de største byer)

Botilbud	185
Akuttilbud	18
Alternative plejehjemspladser	83
Bostøtte	197
Væresteder/Varmestuer	18
Omsorgs- og aktivitetstilbud	306
Behandling/efterværn	118
Støtte- og kontaktpersonordninger (SKP)	15
Kvindekrisecentre	13

Samarbejde med frivillige og private

I forhandlingerne med byerne har det været vigtigt for Socialministeriet efter aftale med satspuljepartierne, at kommunerne påtog sig ansvaret for fortsættelse af nogle af de frivillige og private initiativer i de enkelte kommuner, fx Kvindely, Gaderummet, Livsværkstederne i Gellerupparken mv.

Oversigt over samarbejde med frivillige og private

	København	Århus	Odense	Ålborg	Esbjerg
Kirkens Korshærs Kontaktcenter	X				
Indsats i forhold til grønlandere	X				
Bostøtte til Metodistkirkens hjemløsekollektiver	X				
Dannerhusets Krisecenter	X				
SVOB – Center for Narkotika Indsats	X				
Gaderummet	X				
Clean House	X				
Kvindely	X	X	X	X	X
Livsværkstederne i Gellerup		X			
Cafe Lytten		X			
Parasollen		X			
Fællesgården		X			
Incestcenter Fyn			X		
Nørholmprojektet				X	
Gårdprojekt				X	

Støtte til projekter fra Socialministeriets øvrige puljemidler

Nogle af de indsendte ansøgninger har ikke kunnet støttes af Puljen til socialt udsatte grupper – enten pga målgruppen eller indholdet af projektet eller af prioriteringsmæssige årsager. Flere af disse ansøgninger har dog fået hel eller delvis støtte fra andre af Socialministeriets puljemidler.

I *afsnit 6* (side 21) findes skitser af aftalerne med de største byer. I afsnit 6.1 (side 21) er der en kort beskrivelse af de enkelte projekter, inkl. budget, i hver af kommunerne/amtskommunerne. I de endelige aftaler med byerne skal der også være nogle generelle gennemgående afsnit om bl.a. finansiering og tilvækstgaranti, om dokumentation mv. Disse er samlet i afsnit 6.2. (side 47)

I *afsnit 7* er beskrevet den dokumentation mv., som er en betingelse for bevillingerne, fx regnskaber, status- og projektredegørelser og dokumentation for tilvækst. Her ud over vil der blive sat en overordnet, tværgående evaluering i gang med hensyn til nogle af projekterne i de største byer, ligesom Socialministeriet vil holde årlige møder med disse byer. Der skal endelig rapporteres til satspuljepartierne en gang årligt om udmøntningen af Puljen til socialt udsatte grupper.

Afsnit 3.

Baggrund for Puljen til Socialt udsatte grupper

3.1 Styrket indsats over for socialt udsatte grupper

Satspuljepartierne har ønsket at styrke indsatsen over for socialt udsatte grupper, herunder hjemløse, stof- og alkoholmisbrugere, sindslidende, prostituerede m.fl. Baggrunden er, at der findes mange personer, både i storbyerne og i de mindre lokalsamfund, der har store sociale problemer, som der skal gøres en målrettet indsats for at afhjælpe.

Indsatsen skal ikke konkret sigte på de enkelte grupper inden for begrebet ”udsatte”. I stedet skal der fokuseres på de forskellige indsatsområder, der i mange tilfælde er mere eller mindre ens for grupperne. Målet er også at bidrage til at få en mere sammenhængende indsats på området, fx via handleplaner o.l.

Satspuljepartierne ønskede bl.a. at tilgodese etablering af midlertidige og varige botilbud, der er i overensstemmelse med den enkeltes behov. Til boligerne kan tilknyttes den nødvendige bostøtte, og der skal være mulighed for aktiviteter, der fremmer den enkeltes mulighed for at få struktur på dagligdagen, og dermed bidrage til at den enkelte får et tilfredsstillende liv. Der skal endvidere sættes på udslusningsboliger og efterværn generelt, ligesom støtte- og kontaktpersonordninger, forebyggelses- og behandlingsindsatser o.l. skal fremmes.

Indsatsområderne skulle bl.a. være:

- botilbud
- bostøtte/aktivitetstilbud
- støttekontaktpersonordninger
- varimestuer
- akuttstilbud
- alternative plejehjem og skadestuer
- behandling
- brugerorganisering

3.2 Satspuljeforhandlingerne foråret 2002 og efteråret 2002

Ved satspuljeforhandlingerne for året 2002 (satspuljeforliget februar 2002) blev der afsat i alt 479,5 mio. kr. i perioden 2002-2005 inkl. til en pulje til Socialt udsatte grupper⁵. Ved satspuljeforliget i oktober 2002 for udmøntningen af satspuljen for 2003 blev der yderligere afsat i alt 50,6 mio. kr. til forøgelse af puljens størrelse i perioden 2003-2005 inkl.⁶

Puljen udgør herefter i alt 530,1 mio. kr. i perioden 2002-2005 inkl. Dvs. at der er ca. 517 mio. kr. til udviklingsprojekter, når administrationsbidraget er fratrukket.

3.3 Oversigt over fordelingen af midlerne i Pulje til Socialt udsatte

grupper

Det fremgår af satsnotatet om Pulje til socialt udsatte grupper, at ca. 2/3 af midlerne – dvs. ca. 66 % - skulle udmøntes som en ansøgningspulje, herunder en særlig pulje til indsats over for børn af socialt udsatte grupper. Der var endvidere enighed om, at en stor del af ansøgningsmidlerne skulle reserveres til ansøgninger fra de 6 største byer (København, Frederiksberg, Odense, Århus, Ålborg og Esbjerg⁷), hvor problemerne og dermed behovet for en saltvandsindsprøjtning må anses for at være størst. Midlerne til de største byer skulle fordeles efter konkrete forhandlinger mellem Socialministeriet og de respektive kommuner/amtskommuner.

Socialministeriet har vurderet, at behovet for etablering af botilbud, væresteder, akuttetilbud mv. er meget stort og har derfor valgt at afsætte i alt 455 mio. kr. – dvs. ca. 88 pct. af midlerne - til ansøgningsdelen af midlerne. Midlerne er fordelt med 120 mio. kr. til en generel ansøgningspulje om indsats over for socialt udsatte grupper, 20 mio. kr. til indsats over for børn af socialt udsatte grupper og 315 mio. kr. til ansøgninger fra de 6 største byer.

Midlernes fordeling	2002-2005 inkl.
Generel ansøgningspulje	120 mio. kr.
Pulje til børn af socialt udsatte grupper	20 mio. kr.
Reserverede midler til de 6 største byer (efter forhandlinger)	315 mio. kr.
I alt til ansøgninger	455 mio. kr.
Overordnet tværgående evaluering	3 mio. kr.
Centrale initiativer	59 mio. kr.
I alt	517 mio. kr.

3.4 Krav om tilvækstgaranti

I aftalerne om kommunernes og amternes økonomi for 2003 fremgår det, at ved statslige puljer, der forudsætter kommunal medfinansiering, udgør de statslige puljemidler tilvæksten på området. Kommunernes medfinansiering sker inden for allerede afsatte økonomiske rammer. Det gælder også puljer, der er finansieret af satspuljen. Ved puljers udløb forudsættes det – med mindre andet aftales – at aktiviteten indstilles, eller at midlerne overføres til bloktilskuddet.

I forbindelse med satspuljeforliget i februar 2002 blev det aftalt, at der skulle dokumenteres en reel meraktivitet (tilvækstgaranti) i forbindelse med anvendelse af satspuljemidlerne.

Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen var imidlertid noget i tvivl over for forståelsen af tilvækstgarantien, og der har efterfølgende været bilaterale forhandlinger med de to foreninger om forståelsen af tilvækstgarantien. Der blev i januar 2003 opnået enighed om følgende forståelse:

”Formålet med de ekstraordinære statslige tilskud er at sikre en målrettet aktivitetsforøgelse på områder, hvor der er behov for en styrket indsats. Tilvækstgarantien er et udtryk for, at regeringen og satspuljepartierne ønsker en reel meraktivitet i amter og kommuner. Amter og kommuner skal derfor på

ansøgningstidspunktet gøre rede for, hvorledes tilskuddet vil medføre en meraktivitet i forhold til den i øvrigt planlagte udvikling.

Tilvækstgarantien skal ikke blokere for effektiviseringer, herunder strukturomlægninger, metodeudvikling mv. Tilvækstgarantien kan således godt være opfyldt, selvom den økonomiske ramme er reduceret. De økonomiske rammer for amter og kommuner kan ændre på de forudsætninger, der lå til grund for en puljeansøgning. Hvis en kommune eller et amt beslutter at nedlægge den aktivitet, som puljen medfinansierer, meddeles dette Socialministeriet, og medfinansieringen ophører.”

Afsnit 4. Finansieringsformen

4.1 Langvarig tilskudsperiode

Målet med de igangsatte projekter er, at de skal forankres og videreføres af (amts)kommunerne. Erfaringerne viser, at den traditionelle 3-årige projektperiode ikke altid er tilstrækkelig til en sikker forankring og et følt ejerskab for initiativet.

Derfor er der med Puljen til Socialt udsatte grupper skabt mulighed for, at projektperioden kan forlænges ud over en treårig periode, men med et faldende direkte statsligt tilskud, jf. næste afsnit.

4.2 Aftrapningsordningen

Der var ved afslutningen af satspuljeforhandlingerne i februar 2002 ikke taget endelig stilling til finansieringsmodellen for Pulje til Socialt udsatte grupper. Finansieringsmodellen skulle derfor afhandles efterfølgende med satspuljeparterne.

Der blev opnået enighed blandt satspuljeparterne i begyndelsen af september 2002 om finansieringsmodellen.

Finansieringsmodellen er, at der kan gives op til 100 pct. statsligt tilskud til etableringsudgifter og 100 pct. statsligt tilskud til drift i de to første driftsår. Derefter aftrappes driftstilskuddet med 20 pct. årligt. Det beløb, som aftrapningen udgør, lægges over i det generelle bloktilskud og fordeles til kommuner og amtskommuner efter den gældende fordelingsnøgle for bloktilskud. Bilag 5 indeholder det godkendte notat om finansieringsmodellen.

4.3 Særligt om Københavns Kommunes bloktilskud

Bl.a. stofmisbrug og hjemløshed er primært et storbyfænomen. Det gælder ikke mindst i København, hvor der er over tre gange så mange stofmisbrugere og tre gange så mange hjemløse pr. indbygger, som i resten af landet. Socialministeren har derfor i januar 2003 med samtykke fra satspuljeparterne besluttet, at penge fra satspuljen til de udsatte grupper overføres direkte til København Kommunes bloktilskud.

4.4 Midlerne reserveret i satspuljen ”til evig tid”

Aftalen om tilvækstgarantien og finansieringsmodellen samt aftalen om muligheden for forlængelse af projektperioden ud over tre år betyder, at midlerne til driften af de igangsatte initiativer allerede er øremærket i satspuljen i årene fremover. Midlerne, der skal dække driftsudgifterne for de projekter, der fortsætter, kan derfor ikke benyttes til andre initiativer, dvs. at de på sigt løftes ud af satspuljen.

Afsnit 5.

Udmøntning af Puljen til Socialt udsatte grupper

5.1 Generel ansøgningspulje

Medio september 2002 blev vejledning om Pulje til socialt udsatte grupper udsendt med ansøgningsfrist den 15. november 2002. Puljen var på i alt 120 mio. kr. fordelt med 60 mio. kr. i 2003⁸, 30 mio. kr. i 2004 og 30 mio. kr. i 2005.

Ved ansøgningsfristens udløb var der indsendt 252 ansøgninger til en samlet sum på ca. 860 mio. kr.

Det var derfor nødvendigt med en hård prioritering, og en del støtteegnede projekter fik afslag udelukkende pga manglende midler.

Ved ansøgninger, der medførte nybyggeri, blev der ved indstillingerne lagt vægt på, at de kunne forventes at blive påbegyndt inden for en kortere tidshorisont, så de ikke på grund af fx naboprotester skulle udskydes i lang tid.

Med satspuljepartiernes godkendelse blev der givet støtte til projekter til et samlet beløb på i alt 120 mio. kr. til bl.a. etablering af botilbud, alternative plejehjem, akuttetilbud, varmestuer mv. Svar til ansøjerne blev sendt den 12. februar 2003.

Puljen er blevet udmøntet endeligt ved den første ansøgningsrunde, og der vil ikke blive flere ansøgningsrunder.

For at videreføre disse projekter ud over 2005 er det nødvendigt, at der varigt reserveres ca. 33 mio. kr. årligt af satspuljen.

Herudover blev der afsat 800.000 kr. til ansøgninger fra nærudvalg, der organiserer hjemløse. Disse midler er nu udmøntet med 275.000 kr. til nærudvalgene i amterne: Nordjylland (25.000 kr.), Århus (50.000 kr.), Ringkjøbing (25.000 kr.), Vejle (50.000 kr.) Roskilde (25.000 kr.), Storstrøm (50.000 kr.) og København (50.000 kr.), og at restbeløbet - 525.000 kr. – er bevilget til sammenslutningen af nærudvalg "SAND". Årsagen til denne fordeling er, at det er vigtigt at styrke SAND, så foreningen har mulighed for at støtte op om de lokale nærudvalg på en kvalificeret måde.

5.2 Reservation til de store byer – bilaterale forhandlinger

I den oprindelige udmelding i Vejledning om Socialt udsatte grupper var der reserveret i alt 220 mio. kr. til projekter i de 6 største byer (København, Frederiksberg, Odense, Århus, Ålborg og Esbjerg).

Ved satspuljeforliget for 2003 blev der afsat et yderligere beløb til indsatsområderne, og set i lyset af de mange relevante ansøgninger fra de store byer, blev det besluttet, at forhøjelsen skulle komme de store byer til gavn. Ved forhandlingerne med de største byer var det samlede beløb derefter på ca. 315 mio. kr.

Forud for forhandlingerne havde Socialministeriet lavet en skitse til fordelingsnøgle baseret på det samlede indbyggertal i de enkelte kommuner. Udgangspunktet for forhandlingerne var herefter:

Kommune/amt	Rammebeløb i alt 2003-2005 inkl.
Københavns Kommune	100-120 mio. kr.
Frederiksberg Kommune	15-20 mio. kr.
Odense Kommune/Fyns Amt	40-45 mio. kr.
Esbjerg Kommune/Ribe Amt	15-20 mio. kr.
Århus Kommune/Århus Amt	65-70 mio. kr.
Ålborg Kommune/Nordjyllands Amt	35-40 mio. kr.

Socialministeriets 4. kontor har i perioden februar/marts 2003 haft op til 3 forhandlingsmøder med hver af byerne.

Efter forhandlingerne med de største byer indstilles det, at fordelingen af midlerne bliver sådan:

Kommune/amt	Indstillet beløb i alt 2003-2005 inkl.
Københavns Kommune	115.443.000
Frederiksberg Kommune	23.000.000
Odense Kommune/Fyns Amt	39.275.000
Esbjerg Kommune/Ribe Amt	24.381.990
Århus Kommune/Århus Amt	72.094.000
Ålborg Kommune/Nordjyllands Amt	42.894.787
I alt	317.088.777

Der er derved indstillet et lidt højere beløb end den samlede ramme på 315 mio. kr. Differencen vil blive betalt via Storbypuljen⁹ og Hjemløsepuljen¹⁰, hvor der stadig er en beholdning (opsparat beløb), som der ikke er disponeret over. Endvidere medfører udgiftsprofilen for de indstillede projekter i de enkelte år, at der er behov for flere midler i 2004, end der er afsat i Puljen til socialt udsatte grupper.

Udgiftsprofilen i 2003-2005

Mio. kr.	2003	2004	2005 ff	I alt
Reservationen til de største byer på i alt 315 mio. kr. fordelt på år	90,0	105,0	120,0	315,0
Den samlede årlige støtte til de største byer	86,6	120,5	110,0	317,1
Difference	- 3,4	+ 15,5	- 10,0	+ 2,1

Udgiftsprofilen betyder, at *2003-udgiften* kan rummes inden for de afsatte puljemidler. Mankoen i *2004* minimeres ved at bruge den ikke forbrugte ramme i 2003 (3,4 mio. kr.) og restbeløbet på ca. 9 mio. kr. i Storbypuljen og restbeløbet på 3,1 mio. kr. i Hjemløsepuljen. *2005-udgiften* kan rummes inden for de afsatte puljemidler.

Øremærkning af satspuljemidler fremover

Tilskuddene til kommunerne i 2003 og 2004 omfatter både anlægsudgifter og driftsudgifter. I 2005 er tilskuddet alene til driftsudgifter, og det er dette beløb, der skal videreføres fremover, dvs. fast øremærkning til opfyldning i Pulje til socialt udsatte grupper.

Af skemaet nedenfor fremgår det, at der er behov for et varigt årligt beløb fra satspuljen fremover på årligt ca. 110 mio. kr. til at videreføre projekterne i 2006 ff. Hertil kommer et årligt beløb på 33 mio. kr. til videreførelse af de projekter, der har fået støtte fra den generelle ansøgningspulje.

Fra 2006 og fremover skal der varigt løftes et årligt beløb på 143 mio. kr. ud af satspuljen til brug for Puljen til socialt udsatte grupper. Dvs. at dette beløb ikke kan anvendes til andre projekter eller initiativer og vil derfor ikke indgå i de årlige forhandlinger om udmøntning af satspuljen.

Kommune/amt	Driftsudgifter i 2005
Københavns Kommune	46.748.000
Frederiksberg Kommune	7.000.000
Odense Kommune/Fyns Amt	10.425.000
Esbjerg Kommune/Ribe Amt	9.313.200
Århus Kommune/Århus Amt	24.438.000
Ålborg Kommune/Nordjyllands Amt	11.985.567
I alt	109.909.767

5.3 Den socialpolitiske profil - Hvad har vi fået for pengene?

Projekterne, der er støttet af den generelle ansøgningspulje, og projekterne i de største byer betyder et markant løft i tilbuddene til de socialt udsatte grupper. Der vil via midlerne blive etableret mange nye botilbud, herunder alternative plejehjem og akuttilbud, så viften af tilbud til grupperne bliver varigt udbygget.

Endvidere er der et stort antal projekter, hvis formål er at give en intensiveret bostøtte og anden støtte, aktivitetstilbud mv. Disse initiativer vil bidrage til, at personerne får et kvalitetsløft i deres dagligdag.

Anslået antal af nye pladser/brugere/tilbud¹¹ fordelt på i de største byer

Aktivitet	København	Frederiksberg	Århus	Odense	Ålborg	Esbjerg
Botilbud	28	18	30		20	
Akuttilbud			18			
Alternative plejehjemspladser	15		8	14	10	10
Bostøtte	34		52	24	10	
Væresteder/Varmestuer	4		1	3	1	2
Omsorgs- og aktivitetstilbud			60		22	160
Behandling/efterværn	12					10
Støtte- og kontaktpersonordninger			15			
Kvindekrisecentre			7	6		

Anslået antal af nye pladser/brugere/tilbud i alt (den generelle ansøgningspulje og reservationen til de største kommuner)

Aktivitet	Fra midlerne i den generelle ansøgningspulje	Fra reservationen til de store kommuner	I alt
Botilbud	89	96	185
Akuttilbud		18	18
Alternative plejehjemspladser	26	57	83
Bostøtte	77	120	197
Væresteder/Varmestuer	7	11	18
Omsorgs- og aktivitetstilbud	64	242	306
Behandling/efterværn	96	22	118
Støtte- og kontaktpersonordninger		15	15
Kvindekrisecentre		13	13

Samarbejde med frivillige og private

I forhandlingerne med byerne har det været vigtigt for Socialministeriet efter aftale med satspuljepartierne, at kommunerne påtog sig ansvaret for fortsættelse af nogle af de frivillige og private initiativer i de enkelte kommuner, fx Kvindely, Gaderummet, Livsværkstederne i Gellerupparken mv.

Kommunerne og amtskommunerne har været enige i dette ønske, og nedenfor er en oversigt over de frivillige/private initiativer, der fremover bliver støttet økonomisk fra Puljen til Socialt udsatte grupper via kommunerne/amtskommunerne.

	København	Århus	Odense	Ålborg	Esbjerg
Kirkens Korshærs Kontaktcenter	X				
Indsats i forhold til grønlændere	X				
Bostøtte til Metodistkirkens hjemløsekollektiver	X				
Dannerhusets Krisecenter	X				
SVOB – Center for Narkotika Indsats	X				
Gaderummet	X				
Clean House	X				
Kvindely	X	X	X	X	X
Livsværkstederne i Gellerup		X			
Cafe Lytten		X			
Parasollen		X			
Fællesgården		X			
Incestcenter Fyn			X		
Nørholmprojektet				X	
Gårdprojekt				X	

Støtte til projekter fra Socialministeriets øvrige puljemidler

Nogle af de indsendte ansøgninger har ikke kunnet støttes af Puljen til socialt udsatte grupper – enten pga målgruppen eller indholdet af projektet eller af prioriteringsmæssige årsager. Flere af disse ansøgninger har dog fået hel eller delvis støtte fra andre af Socialministeriets puljemidler.

5.4 Pulje til børn af socialt udsatte grupper

Der var i alt afsat 20 mio. kr. til familierettede projekter, der bidrager til at tilgodese en normal udvikling hos børn af socialt udsatte grupper.

Der var ved ansøgningsfristens udløb indkommet 127 ansøgninger med et samlet beløb på små 214 mio. kr., så det var nødvendigt med en hård prioritering. Flere gode ansøgninger fik afslag alene af prioriteringsmæssige årsager. De mange udmærkede ansøgninger fra (amts)kommuner og frivillige organisationer tyder på, at der er behov for fokus på indsatsen over for børn og unge af socialt udsatte grupper.

Breve til ansøgerne blev sendt den 12. februar 2003.

De 20 mio. kr. blev efter godkendelse af satspuljepartierne fordelt sådan:

Hovedgruppe	Antal	Bevilget beløb (afrundet)
Initiativer om familierådslagning	9	2,6 mio. kr.

Netværks-, selvhjælps- og samtalegrupper	20	12,8 mio. kr.
Støtte til børn på krisecentre	4	2,0 mio. kr.
Diverse (etniske minoriteter, børn med handicap, familieværksteder, familiekurser)	3	2,5 mio. kr.

5.5 De centrale initiativer

Der blev afsat 59 mio. kr. til centrale initiativer i perioden 2002-2005 inkl. Hertil kommer yderligere 17,2 mio. kr. i perioden 2003-2006 inkl., dvs. i alt 76,2 mio. kr.

Disse midler er foreløbig blevet udmøntet i initiativer i overensstemmelse med udmeldingerne i de opprioriterede områder i Pulje til socialt udsatte.

Der er bl.a. givet støtte/planlagt støtte til:

- * Forsøg med støtte- og kontaktpersonordninger til stof- og alkoholmisbrugere.
- * Forsøg med recovery¹² på sindslidendeområdet
- * Forskningsprojekter på hjemløseområdet
- * Støtte til Vidensfunktionen på hjemløseområdet
- * Støtte til Hjemløsehuset og til evaluering af Hjemløsehuset
- * Støtte til L.V.S. (Landsforeningen af Stofafhængige og tidligere stofafhængige)
- * Støtte til Brugerforeningen af Aktive Narkomaner
- * Behandling af kvindelige stofmisbrugere i kriminalforsorgen

Der er pr. 1. april 2003 givet bevilling til/planlagt bevilling for i alt små 53 mio. kr.

Afsnit 6.

Skitse af aftalerne med de store byer

Aftalerne skal - udover en kort beskrivelse af indholdet af og budget for de enkelte projekter, som det efter forhandlingerne med kommunerne og amtskommunerne er aftalt at give økonomisk støtte - også indeholde nogle generelle afsnit om bl.a. finansiering og tilvækst, krav til dokumentation mv.

I afsnit 6.1 findes beskrivelsen af projekterne, budgettet, og hvad der i alt gives af økonomisk støtte til de enkelte kommuner og amtskommuner.

I afsnit 6.2 beskrives de generelle, gennemgående afsnit, der skal indsættes i hver af aftalerne med kommunerne og amtskommunerne.

De endelige aftaler underskrives af socialministeren, borgmesteren og amtsborgmesteren.

6.1 Indholdet af aftalerne og budgettet

6.1.1 Københavns Kommune

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Københavns Kommune om økonomisk støtte til et antal projekter, hvis sigte er at styrke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Kommunens detaljerede beskrivelse af baggrunden og indholdet af projekterne indgår i den endelige aftale.

I. Projekterne

A. Forebyggende og understøttende aktiviteter

1. Forankring af retssikkerhedsprojektet og SKP-ordning for hjemløse og udbredelse til alle lokal- og rådgivningscentre

Indholdet i de 2 forsøgsprojekter, hvor Socialministeriets støtte ophører i sommeren 2003, har været koncentreret om to hovedopgaver: Dels individuel støtte til hjemløse, der har boet på gaden eller i en § 94-boform, som herefter støttes efter indflytning egen bolig eller ”skæv bolig”, og dels de lokale centres opsøgende gadeplansarbejde. Det er ikke mindst kombinationen af de to projekter, der har sikret den nødvendige støtte til en meget marginaliseret gruppe hjemløse.

En anden positiv erfaring fra støtte- og kontaktpersonforsøget har været fleksibiliteten i indsatsen. Det har vist sig muligt at erstatte behovet for personale, der er fast tilknyttet en boform, med støtte- og kontaktpersoner, hvor indsatsen kan tilpasses individuelt i forhold til det aktuelle støttebehov. Det betyder tillige, at støtte kan ydes, uanset hvor brugeren opholder sig. Samtidig understøttes bestræbelserne for en afinstitutionisering af bomulighederne for marginaliserede grupper.

Erfaringerne fra *Retssikkerhedsprojektet*, hvor lokalcentrenes sagsbehandlere direkte varetager det opsøgende gadeplansarbejde og udøver sagsbehandling på gaden, viser værdien af, at møde brugerne i deres eget rum – det fri. 5 udvalgte lokalcentre har brugt projektperioden til at udvikle metoder i det kontaktskabende arbejde og til at arbejde med det såkaldte udvidede retssikkerhedsbegreb. Retssikkerhedsaspektet udspringer af en målsætning om, at også meget marginaliserede mennesker bør gives tilbud, der sætter dem i stand til at profitere heraf på lige fod med andre.

Støtte- og kontaktpersonordningen og de lokale centres opsøgende gadeplansarbejde, der er udviklet gennem Retssikkerhedsprojektet, foreslås videreført og udbredt til hele byen. Indsatsen forankres i de lokale voksenteam og i Rådgivningscentrene og tilrettelægges således, at der etableres et fleksibelt samarbejde, der tilgodeser variationen i opgaverne over tid.

Implementeringen vil successivt blive iværksat, således at der vil være mulighed for at gennemføre de nødvendige introduktionsforløb for nye medarbejdere.

2. Natcafé (30 brugere)

I Nordvestkvarteret foreslås etableret en natcafé, som et tilbud til nattevandrere, hjemløse m.fl. om et sted at være og nogen at tale med i aften- og nattetimerne. Personalet skal desuden yde råd og vejledning med henblik på at bringe de besøgende i kontakt med relevante behandlings- og omsorgstilbud samt lokalforvaltningen. Åbningstid hver dag fra kl. 22 til kl. 7 morgen.

3. Idrætshus for psykisk syge (36 brugere)

Inspireret af gode erfaringer i andre amtskommuner foreslås som et socialpsykiatrisk tilbud oprettet et idrætshus, hvis hovedformål er at arbejde med idræt og kostvaner som vejen til at forbedre hverdagen for den enkelte. Det sekundære formål er foruden idræt at etablere kortere kurser (2-8 uger) indeholdende en kombination af uddannelse og indføring i arbejdsmarkedet. Idrætshuset vil i øvrigt kunne fungere som et beskæftigelsestilbud, fx kantinefunktionen. Pladsnormeringen foreslås fastlagt til 3 hold á 12 deltagere.

Personalenormeringen forudsættes at bestå af 4 medarbejdere med viden idrætshusets arbejdsfelter, dvs. om kost, idræt, arbejdsmarkedsforhold og psykiatri.

Idrætshuset vil blive søgt gennemført i samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen forankret i tilknytning til et eksisterende samværs- og værestedstilbud, fx samværs- og aktivitetsstedet Sidelinien.

4. Samværs- og aktivitetssteder for psykisk syge i Vanløse og Valby (2 væresteder)

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen lægger i sin sektorplan for området psykisk syge 2000-2003 bl.a. følgende princip til grund for udviklingen af værestederne: Alle, som har behov for at komme på et samværs- og aktivitetssted, skal have mulighed for dette. Det betyder, at der skal være en geografisk placering og spredning, der tilgodeser lokalområderne. Der mangler fortsat væresteder i lokalområderne Vanløse, Valby og Østerbro.

Ønsket om etablering af 2-3 væresteder er uafhængig af H:S' forslag til psykiatriplan 2003. Ønsket om etableringen af værestederne indgår i Familie- og

Arbejdsmarkedsforvaltningens sektorplan for psykisk syge-området for 2000-2003, og sigter på at tilgodese de bydele, som mangler et værested.

5. Brobyggerprojekt mellem thailandske prostituerede og lokalforvaltningen

I et samarbejde mellem voksenteamet på lokalcenter Vesterbro og PRO-Centret iværksættes et opsøgende arbejde i forhold til thailandske prostituerede. Første fase er at skabe kontakt mellem de thailandske prostituerede og lokalcentret, afdække de sociale behov og problemstillinger, som de prostituerede måtte have og de handlemuligheder, som Voksenteamet måtte have med henblik på at støtte disse kvinder til at komme ud af prostitution eller afbøde skader. Efterfølgende skal handlemulighederne forankres i en ny praksis i lokalcentret. Som kontaktskaber og tolk ansættes en kulturformidler i projektet.

6. Private projektforslag, som indregnes i det samlede tilskud til Københavns kommune

- * *Udvidelse af åbningstiden i Kirkens Korshærs Kontaktcenter*
- * *Tilskud til drift af Kirkens Korshærs varmestue "Hotel Jens"*
- * *Tilskud i 2003-2005 til Frederiksbergcentret til gennemførelse af alkoholbehandling af grønlændere*
- * *Bøstøtte til Metodistkirkens hjemløsekollektiver*
- * *Tilskud til Dannerhusets Krisecenter/støtte til voldsramte kvinder*
- * *Tilskud til Projekt "SVOB" under Center for Narkotika Indsats¹³*

B. Varige og midlertidige boliger til socialt udsatte

7. Kollegielignende boliger til unge psykisk syge (20 pladser)

Til de helt unge psykisk syge eller unge med psykosociale problemer (aldersgruppen fra 18 til ca. 25 år). foreslås etableret et kollegie-lignende botilbud, bestående af i alt 20 boliger. Der mangler egnede botilbud til gruppen, som i dag f.eks. bor hjemme, opholder sig i ungdomspensioner og lign. eller er indlagt, og som efter det fyldte 18. år i en kortere eller længere periode fortsat har behov for en særlig boform med personalestøtte

Der sigtes på at træne de unge til at etablere en struktureret hverdag, herunder iværksætte uddannelses- eller beskæftigelsesindsats, og skabe tilknytning til eksisterende tilbud. Endvidere sigtes der på, at de unge bliver i stand til at bo i egen bolig, evt. med nogen personalestøtte

8. Plejehjemslignende tilbud til yngre alkoholmente m. fl. (10 pladser)

Som led i udviklingen af differentierede botilbud til udsatte grupper foreslås etableret en plejehjemslignende boenhed med 8-10 boliger med fælles køkken/alrum og opholdsstue.

Målgruppen er yngre (under 67 år), aktive, demente alkoholikere, som ofte tidligere også har været stof/blandingsmisbrugere, men som ikke længere har kræfter til et regelmæssigt, aktivt stofmisbrug, men som evt. stadig får metadon. En del af disse personer har endvidere udviklet fysisk invaliderende følgesygdomme som tuberkulose

og hepatitis.

For at tilgodese målgruppens behov, forudsættes en personalesammensætning, som repræsenterer en bred faglighed, dvs. både pædagogisk, socialfagligt og sygeplejefagligt personale.

9. Botilbud til psykisk syge stofmisbrugere (8 pladser)

Målgruppen er en mindre gruppe af psykisk syge stofmisbrugere, der ikke er i stand til at leve i og opretholde egen bolig, og som har så bizar adfærd, at de udstødes og marginaliseres i de eksisterende bo- og støttetilbud.

Til denne gruppe foreslås etableret et permanent botilbud, hvor der ikke stilles krav om at skulle fungere sammen med andre, og hvor brugeren kan bo på egne præmisser, og hvor der ikke nødvendigvis stilles krav om at udvikle sig.

Botilbuddet foreslås indrettet som 6-8 selvstændige boliger.

Der foreslås ansat 3-4 kontaktpersoner med sundhedsfaglig uddannelse, evt. også tilknyttet en psykiatrisk konsulent. Kontaktpersonerne skal knytte kontakt over tid, og sørge for beboernes basale behov bliver opfyldt, herunder at beboeren overholder aftaler om behandling, lægebesøg, aftaler med lokalforvaltningen mm.

Arbejdet skal ikke have karakter af behandling. Behandling for den psykiske lidelse, stofmisbruget mm. sker i de respektive behandlingssystemer.

10. Plejekollektiv for ældre, delvist selvhjulpne, men meget omsorgskrævende stofmisbrugere (5 pladser)

Med henblik på at udbygge pleje- og omsorgsforanstaltningerne for ældre, delvist selvhjulpne, men omsorgskrævende stofmisbrugere foreslås etablering af et plejekollektiv med ca. 5 pladser i tilknytning Ambulatoriet Stæren.

Det er planen at plejekollektivet i høj grad skal være brugerstyret, og at velfungerende stofmisbrugere i behandling på Ambulatoriet Stæren skal indgå i personalet.

Plejekollektivet foreslås etableret med 5 pladser som en midlertidig forsøgsordning i allerede tilgængelige lokaler.

12. KFUM's skæve boliger (5 pladser)

Københavns Kommune indgår fra 2005 driftsoverenskomst med KFUM's Kollegium om afholdelse af udgiften til en social vicevært mm. i tilknytning til de nye boliger. I forhold til Københavns kommunes nuværende aktiviteter, vil der være tale om aktivitetsudvidelse

13. Bofællesskab for grønlandske kvinder (6 pladser)

Til en gruppe på 5-6 boligløse grønlandske kvinder med sociale problemer indrettes et bofællesskab med støtte fra en grønlandsk talende social vicevært.

Kofoeds Skole har overfor Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen udtrykt interesse for at anvende en villa, som er doneret til skolen, til dette formål. Tanken er, at driften af ejendommen skal hvile i sig selv, således at ejendomsudgifterne inkl.

forbrugsafgifter dækkes af beboernes huslejebetaling.

14. Bofællesskab til socialt udsatte grønlandere "Projekt Illu" (6 pladser)

Der foreslås etableret 6 skæve boliger til socialt udsatte grønlandere. Boligerne forudsættes at hvile i sig selv, således at der alene påregnes en årlig udgift til ansættelse af grønlandsk talende projektleder/social vicevært med håndværksmæssig uddannelse.

15. Skæve boliger - opgangsfællesskab (8 pladser)

Til en gruppe på 8 beboere, som i længere tid har boet i § 91-bofællesskab på Kollegiet Gl. Køge Landevej, og som vurderes ikke at ville være i stand til at bo alene i egen lejlighed, foreslås etableret et opgangsfællesskab.

Der er behov for personalestøtte til udførelse af almindelige huslige aktiviteter, madlavning, til at overholde behandlingsaftaler o.l. Der forudsættes kun personalemæssig dækning på hverdage i dagtimerne.

16. Private projektforslag, som indregnes i det samlede tilskud til Københavns kommune

** Gaderummet*

Til videreførelse af Gaderummets nuværende aktiviteter - værested, rådgivning og bokollektiv til unge hjemløse er ansøgt om tilskud fra satspuljen til socialt udsatte.

Socialministeriet og Københavns kommune, Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget er enige om, at tilskud til Gaderummet indregnes i det samlede satspuljetilskud til Københavns kommune, som udbetaler tilskudsbeløbet i projektperioden og siden hen forankrer aktiviteten forudsat :

- at Gaderummet omdannes til en selvejende institution med en juridisk holdbar bestyrelse
- at Gaderummet fastholder indhold, målgrupper og økonomi, således som det fremgår af ansøgning til satspuljen til socialt udsatte
- at det hele tiden har været og fortsat er Gaderummets eget ansvar at finde nye lokaler, som opfylder brandmyndighedernes krav til brandsikring.

** Projekt Kvindely*

Projekt Kvindely, et krisecenter for prostituerede kvinder. Krisecentret, som er placeret i Roskilde modtager kvinder for hele Danmark. I overensstemmelse med den faktiske pladsudnyttelse er aftalt, at udgifter til krisecenteret afholdes af de kommuner, som benytter krisecentret i forhold til pladsforbruget.

** Tilskud til Clean House´ projekter Care-House og Kris-Danmark*

Den Selvejende Institution The Clean House, som er et værested for stoffri narkomaner, har med tilskud fra Socialministeriet etableret projekterne "Care House" og "Kris Danmark" med det formål, at projekterne til sammen kan skabe muligheder for kriminelle og stofmisbrugere, så de kan få brudt den onde cirkel, blive arbejdsmarkedsparate, komme tættere på arbejdsmarkedet og dermed blive i stand til at bidrage til samfundets fællesskab.

Socialministeriet yder frem til og med 31. december 2004 et årligt tilskud på 4 mio. kr. til disse projekter. Fra 2005 ydes et tilsvarende tilskud fra satspuljen til indsats overfor socialt udsatte. Tilskuddet gives til Københavns kommune i en treårig projektperiode, hvorefter aktiviteten forankres i Københavns kommune, dvs. at Københavns kommune herefter i henhold til en driftsaftale yder et fortsat driftstilskud til disse aktiviteter.

De nuværende aktiviteter i projekterne "Care House" og "Kris-Danmark" udbygges med udslusningsboliger/et halfway-house organiseret som et § 91-botilbud med plads til 10-12 personer.

II. Økonomi

1000 kr.	Pladser	2003	2004	2005	Anlæg i alt
Forebyggende og understøttende aktiviteter					
KØBENHAVNS KOMMUNE					
<i>Forankring af retssikkerheds-Projektet og SKP-ordning for Hjemløse og udbredelse til alle lokal- og rådgivningscentre</i>					
Årlig driftsudgift		2.233	6.700	6.700	-
<i>Natcafé i Nordvest-Kvarteret</i>	30				
Anlæg/etablering		1000	0	0	1000
Nettodriftsudgift		625	2500	2500	-
<i>Idrætshus til psykisk syge</i>	36				
Anlæg/etablering		0	1000	0	1000
Årlig driftsudgift		0	2500	2500	

<i>2 væresteder til psykisk syge</i>	60				
Anlæg/etablering		2000	0	0	2000
Årlig driftsudgift			5000	5000	
<i>Brobyggerprojekt mellem thailandske prostituerede og lokalforvaltningen</i>					
Årlig driftsudgift		163	163	163	
PRIVATE					
<i>Udvidelse af åbningstid ved Kirkens Korshærs Kontaktcenter</i>					
Årlig driftsudgift		423	423	425	
<i>Kirkens Korshærs varmestue "Hotel Jens"</i>					
Årlig driftsudgift		135	135	155	
<i>Indsats i forhold til grønlændere Alkoholbehandling mm</i>					
Årlig driftsudgift		1400	1400	1000	
<i>Bostøtte til Metodistkirkens Hjemløsekollektiver</i>					
Årlig driftsudgift		110	110	110	
<i>Dannerhusets Krisecenter Støtte til voldsramte kvinder</i>					
Årlig driftsudgift		370	370	370	
<i>Center for Narkotika Indsats "SVOB"-projektet</i>					
Årlig driftsudgift		1.300	1.000	1.000	
Forebyggende og understøttende aktiviteter i alt	126				
Anlæg/etablering		3000	1000	0	4000
Nettodriftsudgift		6.759	20.301	19.923	
<i>Varige og midlertidige boliger til socialt udsatte</i>					
KØBENHAVNS KOMMUNE					
<i>Kollegielignende boliger til unge psykisk syge</i>	20				
Anlæg/etablering		0	6000	0	6000
Nettodriftsudgift		0	0	5020	
<i>Plejhjemslign. tilbud, alkoholholdemene, stofmisbr. M.fl.</i>	10				
Anlæg/etablering		0	5000	0	5000
Nettodriftsudgift		0	0	5640	-

<i>Botilbud til psykisk syge stof- Misbrugere</i>	8				
Anlæg/etablering		3000	0	0	3000
Nettodriftsudgift		1600	3100	3100	
<i>Plejekollektiv til ældre selv- hjulpne stofmisbrugere</i>	5				
Anlæg/etablering		200	0	0	200
Nettodriftsudgift		1120	1280	1280	
<i>KFUM's skæve boliger</i>	5				
Nettodriftsudgift		0	0	0	-
<i>Bofællesskab til grønlandske Kvinder</i>	6				
Anlæg/etablering		0	0	0	0
Årlig driftsudgift		350	350	350	-
<i>Bofællesskab til socialt udsatte grønlandere "illu"</i>	6				
Årlig driftsudgift		350	350	350	-
<i>Skæve boliger - opgangsfællesskab</i>	8				
Årlig driftsudgift		350	350	350	-
<i>Gaderummet Værested, rådg. Og bokollektiv for unge hjemløse</i>					
Årlig driftsudgift			3.875	3.875	
PRIVATE					
<i>Projekt "Kvindely"</i>	4				
Årlig driftsudgift		1.500	1.500	1.500	
<i>Clean House</i>	12				
Anlæg/etablering		1.000	0	0	
Årlig driftsudgift		0	1.060	5.060 ¹⁴	
Botilbud i alt					
Anlæg/etablering		4.200	11.000	0	15.200
Nettodriftsudgift		5.270	11.865	26.525	
Udgifter i alt	84				
Anlæg/etablering		7.200	12.000	0	19.200
Nettodriftsudgift		12.029	32.466	46.748	
Bufferpulje		2.000	3.000		
I alt anlæg og drift netto		21.229	47.466	46.748	

III. Økonomisk tilskud

Københavns Kommune får bevilget i alt 115.443.000 kr. i perioden 2003-2005 inkl. fordelt med 19.200.000 kr. til anlæg/etablering og 94.243.000 kr. til drift. Hertil kommer en bufferpulje på i alt 5 mio. kr.

Tilskuddet til de frivillige og private initiativer udbetales via Københavns Kommune med henblik på forankring af initiativerne i kommunen.

6.1.2 Frederiksberg Kommune

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Frederiksberg Kommune om økonomisk støtte til etablering af et botilbud til yngre og midaldrende mennesker med sindslidelser. Kommunens detaljerede beskrivelse af projektet indgår i den endelige aftale.

I. Projektet

Botilbud til yngre og midaldrende mennesker med sindslidelser (18 pladser)

Der er flere formål med det nye botilbud til yngre og midaldrende mennesker med sindslidelse:

- at give målgruppen bedre rammer for en tilværelse på egne præmisser
- at kunne målrette den professionelle indsats herpå
- at skabe en tilvækst af pladser, der kommer målgruppen til gode

Der etableres et botilbud med personalemæssig døgndækning til omkring 18 beboere. Herved tilgodeses dels de driftsmæssige fordele ved ikke at have en for lille enhed, når der er behov for døgnstøtte, dels behovet for overskuelighed i et botilbud, der bør være opdelt i mindre enheder.

Botilbuddet forventes at blive taget i brug i 2. halvdel af 2004.

II. Økonomisk tilskud

Frederiksberg Kommune får bevilget i alt 23 mio. kr. i perioden 2003-2005 inkl. fordelt med 13 mio. kr. til anlægsudgifter og 7 mio. kr. til årlig drift. Beløbene fordeler sig med 7 mio. kr. (til anlæg) i 2003, 9 mio. kr. (6 mio. kr. til anlæg og 3 mio. kr. til drift) i 2004 og 7 mio. kr. (til drift) i 2005.

6.1.3 Århus Kommune og Århus Amt

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Århus Kommune samt Århus Amt om økonomisk støtte til et antal projekter, hvis sigte er at styrke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Kommunens og amtskommunens detaljerede beskrivelse af baggrunden og indholdet af projekterne indgår i den endelige aftale.

I. Projekterne

1. Boformer § 92, Psykiatrien i Århus amt (6 pladser)

Sigtet med opholdet i boformen er at afklare og reducere de psykiatriske, misbrugsrelaterede og sociale problemer for den enkelte med henblik på at opnå en øget funktionsevne og med sigte på at mestre eget liv. Der arbejdes endvidere med at give omsorg, støtte en udvikling af den enkelte beboer samt forberede den enkelte beboer på livet efter opholdet i botilbuddet – fx i et kommunalt bofællesskab eller i egen bolig med bostøtte.

Botilbuddene forventes opført i Århus by, idet det er her behovet for nye boliger til målgruppen er størst. Botilbuddene opføres som nybyggeri, men i tilknytning til eksisterende § 92 pladser. Botilbuddene tænkes opført, så de er tidssvarende i forhold til størrelse og indretning.

2. Forsorgspladser, § 94, Psykiatrien i Århus Amt (4 pladser)

Der søges etableret 4 pladser i et eksisterende hus "Strandhuset". Beboerne vil få tilbudt et botilbud efter servicelovens § 94. De vil endvidere få tilbudt støtte og omsorg fra et tværfagligt sammensat personale.

3. Akutpladser, § 91, Århus Kommune (6 pladser)

Som led i den socialpsykiatriske indsats over for sindslidende med sociale problemer i midlertidig krise skønnes der behov for 6 akutpladser. Indsatsen knyttes til de 4 lokalpsykiatrier.

4. Bofællesskabspladser, § 91, Århus Kommune (10 pladser)

Sindslidende med misbrug kan ikke umiddelbart indpasses i de eksisterende tilbud, idet der er behov for andre metoder og andre rammer. De amtslige boformer er ikke et vedvarende tilbud til denne gruppe, idet en del udskrives efter et par år, og står så med et behov for en mindre indgribende indsats, men med fortsat behov for en døgnplads. Ved indflytning aftales en fortsat rehabiliteringsplan med sigte på at blive i stand til at bo i egen bolig med bostøtte. Opholdstiden sættes til ca. 3 år med mulighed for forlængelse i yderligere 1-2 år.

5. Styrket social indsats i forhold til unge med skizofreni, § 73, Århus Kommune

Den intensive behandlingsmæssige indsats i forhold til unge ønskes suppleret med en socialpsykiatrisk indsats i form af hjemmestøtte og netværkstiltag i direkte tilknytning til behandlingsindsatsen. Den socialpsykiatriske støtte skal udgøre et bindeled mellem den intensive behandlingsmæssige indsats fra klinikken og til den efterfølgende indsats fra lokalpsykiatrien. Ved at styrke overgangen fra et støttesystem til et andet, styrkes mulighederne for et godt socialpsykiatrisk forløb frem mod en så selvstændig og selvvalgt tilværelse som muligt. Dette har et dobbeltformål, dels at udvikle og kompensere for de unges svage sociale kompetencer og dels at understøtte deres brug af integrerede tilbud.

6. Bostøtte, § 73, Århus Kommune.

Bostøtteindsatsen har igennem de sidste 5 år vist sig at være en hensigtsmæssig indsatsstype, idet man herved fra brugerens side opnår en mere selvstændig tilværelse i egen bolig, frem for den mere indgribende indsats ved et døgntilbud, hvad enten det er kommunalt bofællesskab eller amtslig boform § 92. En udbygning af § 73 indsatsen vil reducere behovet for udbygning af en mere udgiftskrævende indsats.

Der etableres:

** 15 bostøttepladser til sindslidende af anden etnisk oprindelse - familier med børn*

** 12 bostøttepladser til sindslidende med misbrug.*

** 15 bostøttepladser i samarbejde med SIND*

7. Akut-indsatsen (12 pladser)

Med henblik på at styrke akutindsatsen i Århus-området etableres 12 pladser efter Servicelovens § 94 på Forsorgshjemmet Østervang, som skal fungere som overnatningstilbud for en gruppe af udsatte, især stofmisbrugere som alene efterspørger et overnatningstilbud. Det er personer, der primært er optaget af deres misbrug, og som det kræver lang tids kontakt med for at skabe grundlag for motivation og ændring af deres eksisterende fortumlede tilværelse. De 12 natpladser vil være et sådant overnatningstilbud med tilhørende forplejning og tilbud om nærmere udredning med henblik på tilbud om behandling/andet botilbud af midlertidig karakter.

8. Støttende botilbud

Århus Amtsråd har vedtaget en målsætning om, at ophold på de akutte forløb ikke skal strække sig ud over 120 dage. Som led i at opfylde denne målsætning er der i tilknytning til forløbsområdet etableret en række udslusningstilbud. I Århus er der i alt tale om 93 pladser som supplement til akut pladserne i tilknytning til Forsorgshjemmet Østervang og Forsorgstilbuddet Tre Ege.

9. Specialtilbud (8 pladser)

En række af de personer, som har ophold på Århus Amts forløb, har ofte haft langvarigt ophold på en forløbsinstitution til trods for Amtsrådets målsætning om længst ophold på 120 dage. Det skyldes, at en række personer vanskeligt kan rummes i eksisterende tilbud - primært kommunale plejetilbud - på grund af deres aktive misbrug eller uhensigtsmæssige adfærd, kriminalitet og vold i forbindelse med misbrug. Disse personer er samtidig ude af stand til at opholde sig i egen bolig, men bør i stedet tilbydes ophold i en boform med nødvendig socialpædagogisk bistand.

Projektet omfatter byggeri af 8 botilbud i tilknytning til Forsorgshjemmet Østervang.

10. Aktivitetstilbud

Som led i at kunne tilbyde brugere af forløbssystemet relevante aktivitetstilbud driver Århus Amt allerede en række foranstaltninger i tilknytning til forløbsområdet i Århus. Internt findes på Forsorgshjemmet Østervang et varieret tilbud af aktiviteter spændende fra produktionsaktiviteter til aktiviteter af mere fysisk udfoldelse eller kreativ karakter. Tilsvarende er efter aftale med Århus Kommune etableret 30 aktivitets-centerpladser efter Servicelovens § 87, hvoraf de 20 pladser bl.a. er etableret

i Gellerupparken.

Det er imidlertid vurderingen, at der er behov for yderligere aktivitetspladser for brugere af forsorgssystemet.

11. Krisecentre (7 pladser)

Århus Krisecenter oplever et stigende antal brugere med anden etnisk baggrund. Det er Århus Amts opfattelse, at der bør ske en mere målrettet indsats i forhold til denne gruppe, hvorfor der ønskes etableret 7 ekstra pladser efter Servicelovens § 94 ved Århus Krisecenter med henblik på mere målrettet at arbejde med gruppen af etniske kvinder og deres børn.

12. Værestedet for ældre stofmisbrugere

De ældre stofmisbrugere, hvis misbrug og hele sociale adfærd er af en sådan karakter, at de kræver en særlig opmærksomhed for at kunne motiveres til at ønske at få et bedre liv, kræver et særligt værested, hvor de kan være sammen med andre misbrugere og udstødte. Værestedet skal drives efter Servicelovens § 88. Der skal i værestedet ydes en mere intensiv indsats, såvel pædagogisk som basalt sundhedsfagligt, end i andre væresteder.

13. Samarbejde med frivillige og private

Århus Kommune har mangeårig tradition for samarbejde med mange forskellige frivillige organisationer om drift af § 88-tilbud til forskellige grupper. Der er flere organisationer, der har fået tilskud fra staten fra diverse satspuljer til start og drift af tilbuddene, og flere af disse tilbud findes det relevant at se fortsat som frivillige tilbud, idet de er med til at dække behovet i forhold til udstødte, misbrugere mv.

** Livsværksteder i Gellerup*

Værestedet mv. drives sammen med KFUM og er startet med midler fra staten. Der er etableret et levedygtigt og kvalificeret tilbud til en svag målgruppe i et i mange henseender udsat boligområde, og det findes hensigtsmæssigt at sikre en fortsat drift efter Servicelovens § 88, hvorfor der søges midler hertil med 400.000 kr. pr. år.

** Café Lytten*

Jysk Børneforsorg har i flere år drevet et væresteds- og bostøttetilbud for selvmordstruede unge. Stedet drives overvejende på frivillig basis. Der har vist sig så gode resultater for mange unge, at det findes relevant at sikre fortsat drift, således at tilbuddet bliver mindre afhængigt af, at der er ildsjæle, der vil fortsætte det uegennyttige arbejde. Der er tale om 2 døgnpladser samt 25 i løbende rådgivning efter Servicelovens §§ 73 og 88.

** Parasollen*

Værestedstilbuddet er startet af KFUM og Viby Menighedsråd, og har hidtil i overvejende grad klaret sig ved frivillige bidrag, driftsoverskud fra salg i cafeen, samt forskellige mindre tilskud fra Århus Kommune. Parasollen drives efter § 88 i Serviceloven.

** Fællesgården*

Tilskud til Kirkens Korshærs projekt Fællesgården - et netværksskabende arbejds-, aktivitets- og oplevelsesfællesskab efter Servicelovens § 88.

* *Kvindely*

Projekt Kvindely er et krisecenter for narkoprostituerede kvinder. Krisecentret, som er placeret i Roskilde modtager kvinder for hele Danmark. I overensstemmelse med den faktiske pladsudnyttelse er aftalt, at udgifter til krisecenteret afholdes af de kommuner, som benytter krisecentret i forhold til pladsforbruget.

II. Økonomi

Psykiatriområdet					
Nr.	Tilbud	Pladser	år 2003	år 2004	år 2005
1	Amtslig boform	6	4.200.000	2.700.000	2.700.000
2	Strandhuset	4	838.000	448.000	448.000
3	Akutpladser	6	880.000	1.460.000	1.460.000
4	Bofællesskaber	10	250.000	2.300.000	2.300.000
5	bost. Til unge med skizofreni	18	950.000	1.700.000	1.700.000
6	Bostøtte	42	1.900.000	3.650.000	3.650.000
I alt		86	9.018.000	12.258.000	12.258.000
Socialt udstødt og misbrug					
7	Akut-indsatsen	12	600.000	600.000	600.000
8	St. botilbud	7	900.000	700.000	700.000
	“	10	1.200.000	1.200.000	1.200.000
9	Spec.tilbud	8	2.500.000	2.500.000	2.500.000
10	Akt.tilbud	20	1.500.000	1.000.000	1.000.000
	“	20	2.600.000	1.280.000	1.280.000
11	Krisecentre	7	900.000	900.000	900.000
12	Værested	40	1.500.000	1.500.000	1.500.000
I alt		124	11.700.000	9.680.000	9.680.000
De frivillige organisationer					
13	Livsværkstederne	60	400.000	400.000	400.000
	Cafe Lytten	2 (25)	400.000	400.000	400.000
	Parasollen	100	400.000	400.000	400.000
	Fællesgården	20	400.000	400.000	400.000
	Kvindely	-	900.000	900.000	900.000
I alt			2.500.000	2.500.000	2.500.000
I alt for de 3 blokke			23.218.000	24.438.000	24.438.000

III. Økonomisk tilskud

Århus Kommune/Århus Amt får bevilget i alt 72.094.000 kr. i perioden 2003-2005 inkl.

Tilskuddet til de frivillige og private initiativer udbetales via Århus Kommune med henblik på forankring af initiativerne i kommunen/amtskommunen.

6.1.4 Ålborg Kommune og Nordjyllands Amt

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Ålborg Kommune samt Nordjyllands Amt om økonomisk støtte til et antal projekter, hvis sigte er at styrke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Kommunens og amtskommunens detaljerede beskrivelse af baggrunden og indholdet af projekterne indgår i den endelige aftale.

I. Projekterne

Der eksisterer i Aalborgområdet i dag et stort antal forskellige tilbud dækkende forebyggelse, omsorg, bostøtte, efterværn, værestedstilbud m.m. Aalborg kommune og Nordjyllands amt lægger vægt på at videreudviklingen og koordineringen af tilbuddene fortsat sker i tæt samarbejde mellem de forskellige sektorer i amt og kommune og de frivillige sociale organisationer. Projekterne, der iværksættes, bidrager dels til oprettelse af nye specielle botilbud, dels til at opkvalificere den socialpædagogiske indsats i allerede eksisterende tilbud.

1. Forlængelse af støttekontaktpersonsordning for hjemløse

Aalborg Kommune og Nordjyllands Amt indgår i Socialministeriets forsøg med støtte- og kontaktpersoner til hjemløse med 2 SKP-medarbejdere tilknyttet Aalborg Kommune og 2 SKP-medarbejdere tilknyttet henholdsvis forsorgshjemmet Svenstrupgård og Kirkens Korshærs Natvarmestue. Ved at forlænge projekterne vil man kunne undgå en uheldig afbrydelse af det gode SKP arbejde, indtil der kommer en ny lovgivning på området. Man vil kunne fastholde det dygtige personale, der er ansat, ligesom man vil kunne undgå en afbrydelse, der ville være meget uheldig for de brugere, der på nuværende tidspunkt har kontakt med SKP-medarbejderne.

2. Mentorordning i forbindelse med to byfornyede ejendomme i Aalborg

Mentorarbejdet bestående af to personer, eventuelt studerende og en professionel socialarbejder, vil samle sig om de to sociale opgangsfællesskaber i Poul Pagh's Gade 17 med 11 lejemål og Istedgade 17 med 6 lejemål. Udlejningen retter sig mod udstødte og hjemløse borgere i Aalborg kommune.

3. Sygeplejefagligt tilbud i tilknytning til Hjemløsekorpsset

Formålet er at understøtte Hjemløsekorpssets arbejde med at få "indstødt" brugerne i sundhedsvæsenet og at tilbyde en række specifikke sygeplejefaglige ydelser til de udstødte og hjemløse på deres egen hjemmebane. En af de primære opgaver bliver at forsøge at få brugerne sendt videre til det ordinære sundhedsvæsen, subsidiært at sende brugerne videre til de sygeplejefaglige tilbud, der er oprettet på Svenstrupgård.

4. Styrkelse af helhedsindsatsen i Café Væxt

Café Væxt er dels en café dels et værested for tidligere misbrugere og misbrugere i stoffri behandling. Formålet med at intensivere indsatsen er primært at give personer, der har været i misbrugsbehandling og ønsker at forblive stoffri/ædru, bedre betingelser for at opnå dette bl.a. ved at skabe rammer for udvikling, herunder i forhold til det arbejdsmæssige, boligmæssige og fritidsmæssige liv.

5. Udvidelse af aktiviteter i Cafe VæXt

Aktivitetsudvidelse i form af arrangementer, musikaktiviteter m.m. for Cafeens 70 – 100 brugere. Mange stofmisbrugere og alkoholikere bliver rekrutteret i musikmiljøerne. Der er mange af cafeens gæster, som efter de er blevet stoffri/ædru, genoptager denne aktivitet, og der er behov at kunne tilbyde brugbart musikgrej i cafeen. Herudover er der behov for et kolonihavehus til udendørs udfoldelse.

6. Kvindeprojekt (8 pladser)

Formålet er en oprustning af Svenstrupgårds tilbud til kvinder ved etablering af et særligt skærmet boafsnit med 8 pladser, hvor der ydes en mere specialiseret og målrettet indsats omkring omsorg og behandling af hjemløse kvinder. Det forventes at kunne forbedre kvindernes mulighed for en tilbagevenden til en mere stabil social og økonomisk tilværelse i egen permanent bolig. Projektet placeres i det nuværende alternative plejehjem på Svenstrupgård, idet værelserne er for små til længerevarende beboelse.

7. Opførelse af nyt alternativt plejehjem (10 pladser)

Der etableres et nyt alternativt plejehjem på Svenstrupgård med plads til 9–10 beboere. Målet er, at der ved et nybygget alternativt plejehjem skabes en fremtidig kvalitetssikring af plejehjemstilbuddet for målgruppen.

8. Udslusningsboliger i Aalborg Kommune (5 pladser)

Der etableres 5 udslusningsboliger med henblik på at tilbyde kvalificeret/målrettet botræning til beboere, der udflyttes fra Svenstrupgård, således at de vil blive i stand til at klare sig i og fastholde egen bolig og at afhjælpe tilsandingsproblemer. Projektet skønnes at omfatte 10 – 20 personer på årsbasis. Til projekt knyttes en bostøttemedarbejder.

9. Botilbuddet Vendelbogade – et døgndækkende botilbud til sindslidende i Aalborg Kommune

Projektet omfatter bostøtte efter servicelovens § 73 til 10 sindslidende borgere fra Aalborg Kommune med støttebehov døgnet rundt, idet et sådant kommunalt botilbud med døgndækning vil tilgodese, at de kan blive boende i kommunen. Boligerne opføres som almene ældreboliger efter lov om almene boliger.

10. ”Team Midt i Mellem” – et opsøgende, støttende og koordinerende team for svært sindslidende i Aalborg Kommune

Målgruppen for projektet er gruppen af svært sindslidende borgere i Aalborg Kommune, som ”falder igennem” og er svære både at rumme i og nå med de psykiatriske behandlings- og socialpsykiatriske og sociale tilbud, som findes. Det overordnede formål er at give målgruppen et mere meningsfuldt liv/en øget livskvalitet ved i samarbejde med brugeren at støtte og hjælpe med at afklare hans/hendes behov og ønsker for sociale og behandlingsmæssige tilbud og støtte og hjælpe brugeren med at få kontakt til relevante tilbud og instanser og herigennem få iværksat en sammenhængende individuel tilrettelagt helhedsindsats. De 3 teammedarbejdere forventes at kunne varetage opgaver overfor ca. 6-8 brugere ad gangen, således at der hele tiden er ca. 20–22 brugere i teamet.

11. "Team for børn af psykisk syge"

De overordnede formål er at give børn med psykisk syge forældre indsigt og forståelse i deres forældres sygdom og ved at afhjælpe utryghed, unødige forestillinger og fantasier "lette" deres situation og hjælpe dem til at se egne handlemuligheder og at give netværket af professionelle medarbejdere omkring børnene/familierne mere viden om og forståelse for børnenes/familiernes situation og problemstillinger og hermed "ruste" netværket til at yde en bedre og mere kvalificeret indsats overfor børnene og familierne. Det forventes, at teamet bestående af 2 medarbejdere etablerer 4-5 netværksgrupper om året.

12. Projekt "Den rette opgang" (5 pladser)

Der etableres et tilbud efter servicelovens § 93 med 5 pladser til sindslidende misbrugere, der ikke er så kroniske i deres misbrug, og som virker til at være rimeligt stabiliseret i deres psykiske sygdom. Målet er at give målgruppen en chance til på sigt at klare sig i egen lejlighed/bolig med et minimum af støtte fra det eksisterende system og evt. at kunne starte på en eller anden form for uddannelse eller skånejob.

13. Udslusningslejligheder for krise/voldsramte kvinder og deres børn (2 pladser)

Projektet omfatter etablering og drift af 2 lejligheder (servicelovens § 94) i tilknytning til krisecentret. Formålet er at sluse kvinder og evt. børn ud så lempeligt som muligt i en midlertidig lejlighed, således at kvinden hurtigere kommer til at "stå på egne ben" og dermed generobre selvstændighed og dermed øget selvværd. Det skønnes, at 4-8 kvinder med børn på årsbasis vil være omfattet af projektet.

14. Projekt "Aktivitetsværksted"

I tilknytning til Foldebjergcentrets metadonudleverings- og værested etableres et brugerstyret aktivitets- og værested for metadonmodtagere. Formålet er bl.a. at give brugerne mulighed for struktur i hverdagen samt mulighed for at komme væk fra gaden, og alle de krav der stilles der, ved at skabe et sted, som klienterne ønsker at værne om. Det forventes, at mellem 20 og 30 brugere vil benytte sig af tilbuddet en eller flere gange ugentligt.

15. Samarbejde med frivillige og private

** Nørholmprojektet*

Frelsens Hærs Socialtjeneste driver Nørholmprojektet, som er frivillig social aktivering for mennesker med misbrug, psykiske lidelser, hjemløshed mv., der har brug for, at der sker noget i deres hverdag. Projektet er normeret til 10 brugere. Der ansættes en person mere med henblik på aktivitetsudvidelser, bl.a. til bådture og fiskeri.

** Kirkens Korshærs Gårdprojekt*

Gårdprojektet et samarbejdsprojekt mellem Kirkens Korshær og Aalborg Kommune om frivillig social aktivering på en landejendom for brugere af byens være- og opholdssteder samt for udstødte og marginaliserede mennesker i øvrigt. Aalborg Kommune støtter projektet med 2 medarbejdere. Derudover er der en gruppe frivillige på 10-12 personer beskæftiget i projektet. Siden 1. marts 2000 har 175 forskellige personer deltaget i projektet. Til dagligt er der mellem 8-10 brugere på gården. Der ansættes en medarbejder mere til akutbistand, efterværn, bostøtte, hjemmebesøg m.m.

** Kvindely*

Projekt Kvindely er et krisecenter for narkoprostituerede kvinder. Krisecentret, som er placeret i Roskilde modtager kvinder for hele Danmark. I overensstemmelse med den faktiske pladsudnyttelse er aftalt, at udgifter til krisecenteret afholdes af de kommuner, som benytter krisecentret i forhold til pladsforbruget.

II. Økonomi

	2003	2003	2004	2004	2005
	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg	Drift
1. Forlængelse af SKP	646.980,00		1.293.960,00		
2. Mentorordning	304.500,00		609.000,00		609.000,00
3. Sygeplejefagligt tilbud i tilknytn. til Hjeml.kps.	339.000,00		528.000,00		528.000,00
4. Styrkelse af helhedsindsatsen i Café VæXt (4pl.)	303.500,00		407.000,00		407.000,00
5. Udvidelse af aktiviteter i Café VæXt	255.500,00		115.000,00		115.000,00
6. Kvindeprojekt (8 pladser)			530.000,00	300.000,00	500.000,00
7. Nybygning af alternativt plejehjem (9-10 pl.)		2.400.000,00		3.936.000,00	
8. Udslusningsboligerne (5 pladser)		2.100.000,00	520.000,00		520.000,00
9. Vendelbogade (10)	1.653.500,00		3.207.000,00		3.207.000,00
10. Team midt imellem (20-22 brugere)	687.500,00		1.350.000,00		1.425.000,00

11. Team børn af psykisk syge (32-40 brugere)	453.000,00		881.000,00		856.000,00
12. Den Rette Opgang (5 pladser)		4.110.000,00	1.148.825,00		2.049.720,00
13. Udslusningslejl. for kriseramte kvinder (2 pl.)	221.000,00		237.050,00		237.050,00
14. Aktivitetsværksted (25-30 pladser)	300.400,00		421.505,00		431.797,00
15. Samarbejde med frivillige og private * <i>Frivillig social aktivering (Fr. Hær/Kirk.Kors hær)</i>	300.000,00		600.000,00		600.000,00
* <i>Kvindely</i>	250.000,00		500.000,00		500.000,00
I alt for 2003-2005	5.714.880,00	8.610.000,00	12.348.340,00	4.236.000,00	11.985.567,00

III. Økonomisk tilskud

Ålborg Kommune/Nordjyllands Amt får bevilget i alt 42.894.787 kr. i perioden 2003-2005 inkl. fordelt med 12.846.000 kr. til anlæg/etablering og 30.048.787 kr. til drift.

Tilskuddet til de frivillige og private initiativer udbetales via Ålborg Kommune med henblik på forankring af initiativerne i kommunen/amtskommunen.

6.1.5 Odense Kommune og Fyns Amt

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Odense Kommune samt Fyns Amt om økonomisk støtte til et antal projekter, hvis sigte er at styrke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Kommunens og amtskommunens detaljerede beskrivelse af baggrunden og indholdet af projekterne indgår i den endelige aftale.

I. Projekterne

1. Udvidelse af Fyns Amts Krisecenter (6 pladser)

Krisecentret har pt. plads til 9 kvinder og deres børn. Krisecentret er beliggende i 2 ældre lejligheder i centrum af Odense. De fysiske rammer er utidssvarende, og der er ikke udendørs arealer. Fyns amt ønsker derfor at bygge et nyt krisecenter med plads til 15 kvinder og deres børn. Socialministeriet er søgt om støtte til anlægs- og driftsudgifter til udvidelsen med de 6 pladser. Der har i perioder været overbelægning, hvilket er baggrunden for ønsket om at udvide centrets kapacitet.

2. Etablering af alternative plejehjemspladser/aflastningspladser og afrusningspladser på forsorgshjemmet St. Dannesbo

Forsorgshjemmet har fortiden 60 pladser, hvoraf 9 pladser er til udslusningsforløb 6 er akutpladser til stofmisbrugere. Herudover har St. Dannesbo 35 beskæftigelsespladser. Fyns Amt ønsker at udvide antallet af pladser med 8 alternative plejehjemspladser, 2 aflastningspladser og 4 afrusningspladser. Målgruppen er personer med et kronisk pleje- og omsorgsbehov med afvigende adfærd, som vanskeligt kan rummes andre steder. Det drejer sig om personer med:

- Et svækket fysisk helbred, herunder fysiske sygdomme og/eller psykiske funktionsskader, som demens og hjerneskade som følge af længerevarende massivt misbrug og evt. hårdt liv på gaden
- En socialt afvigende adfærd som følge af misbrug og levevis

3. Bostøtte til særligt udsatte borgere

Udvidelse af bostøtteordningen i Odense Kommune med henblik på at kunne yde bostøtte til de allermest marginaliserede af stofmisbrugere, alkoholmisbrugere og prostituerede.

Kommunens nuværende bostøtteordning yder ca. 80 individuelle støtteforløb årligt. Der har imidlertid vist sig vanskeligt at nå de mest marginaliserede via den nuværende bostøtteordning, idet det for den sværest belastede del af målgruppen kan være vanskeligt at planlægge et struktureret støtteforløb med baggrund i den meget komplekse problemsammensætning, som den enkelte har.

Odense Kommune ønsker at udvide ordningen med 24 personer.

4. Udvidelse af værested for Kuwait-kurdere.

Der er 65 pladser på værestedet, som i dag bruges dagligt af 35-60 mandlige brugere og deres sønner i tidsrummet kl. 16-21. Odense kommune ønsker at give samme tilbud til Kuwait-kurdiske kvinder og deres døtre. Værestedets samlede åbningstid skal udvides, så kvinderne og deres døtre kan komme på centret, når de mandlige brugere ikke er der. Pladstallet udvides med 65. Det skønnes at antallet af kvinder og døtre,

der vil bruge værestedet, vil være 35-60 ligesom de mandlige brugere.

5. Værested for udsatte i Vollsmose

Der etableres et nyt værested i bydelen Vollsmose med plads til 10-15 nye brugere. Værestedet er rettet mod sindslidende og særligt udsatte herunder personer af anden etnisk herkomst. Værestedet skal etableres i tilknytning til et eksisterende støttecenter. Værestedet skal bestå af et åbent værested og en visiteret del og rumme indsatser i henhold til § 73, § 80 og § 88 i serviceloven.

6. Aktivitetsudvidelse i Kirkens Korshærs "Varmestuen i Pantheonsgade."

Aktivitetsudvidelsen går ud på at styrke den enkelte brugers sociale mestring og at øge deres færdigheder i at klare sig det daglige liv, bl.a. med hensyn til:

- Organisering af tid og indhold i hverdagen
- Løsnings af hverdagsproblemer
- Udvikling af basale færdigheder (læse og skrive)
- Økonomi
- Få mad, gå til læge, tandlæge, når der er behov herfor
- Sociale relationer herunder søge kontakt og føre samtaler
- Viden om samfundet

7. Samarbejde med frivillige og private

** Kvindely*

Projekt Kvindely er et krisecenter for narkoprostituerede kvinder. Krisecentret, som er placeret i Roskilde modtager kvinder for hele Danmark. I overensstemmelse med den faktiske pladsudnyttelse er aftalt, at udgifter til krisecenteret afholdes af de kommuner, som benytter krisecentret i forhold til pladsforbruget.

** Incestcenter Fyn*

Incestcenter Fyn er et treårigt forsøgsprojekt, der hidtil er blevet finansieret af Helsefonden, Odense Kommune og Fyns Amt. Forsøgsperioden udløber juli 2003. Centret beskæftiger sig både med behandling og rådgivning. Det er aftalt, at Incestcenter Fyn forankres i Fyns Amt, som modtager et driftstilskud til centret.

II. Økonomi

	2003		2004	2005	I alt
	Anlæg	Drift	Drift	Drift	Anlæg og drift
1. Udvidelse af Krisecentret	5,6	0,7	1,5	1,5	9,3
2. Alternative plejehjemspladser mv.	7,8	0	3,8	3,8	15,4
3. Udvidelse af bostøtte		1,1	1,1	1,1	3,3
4. Udvidelse af værested for Kuwait-kurdere		1,0	1,0	1,0	3,0
5. Værested i Vollsmose		0,8	0,8	0,8	2,4
6. Varmestuen Pantheonsgade		125.000	125.000	125.000	375.000
7. Samarbejde med frivillige og private		0,6	0,6	0,6	1,8
* Kvindely		0,7	1,5	1,5	3,7
* Incestcenter Fyn					
I alt	13,4	5.025.000	10.425.000	10.425.000	39.275.000

III. Økonomisk tilskud

Odense Kommune/Fyns Amt får i alt bevilget 39.275.000 kr. i perioden 2003 til 2005 inkl. fordelt med 13,4 mio. kr. til anlæg og 25.875.000 kr. til drift.

Tilskuddet til de frivillige og private initiativer udbetales via Odense Kommune med henblik på forankring af initiativerne i kommunen/amtskommunen.

6.1.6 Esbjerg Kommune og Ribe Amt

Der er i marts 2003 indgået aftale mellem Socialministeriet og Esbjerg Kommune samt Ribe Amt om økonomisk støtte til et antal projekter, hvis sigte er at styrke indsatsen over for de socialt udsatte grupper. Kommunens og amtskommunens detaljerede beskrivelse af baggrunden og indholdet af projekterne indgår i den endelige aftale.

I. Projekterne

1. Styrkelse af indsatsen over for grønlændere i Esbjerg – Udvidelse af aktivitetstilbud (20-30 pladser efter § 88) samt alkoholbehandling (10 pladser pr. år)

Formålet med en udvidelse og fortsættelse af projektet er at give mulighed for at:

- * Nå en større målgruppe end det igangværende projekt levner mulighed for – yderligere 20-30 grønlændere
- * Øge og udvikle aktiviteter for målgruppen
- * Give et bedre tilbud om alkoholbehandling
- * Styrke og udvikle samarbejdet og det fælles ansvar for opgaveløsningen i regionen

En øget indsats skal overordnet sigte mod at forebygge yderligere social deroute, stabilisere den enkelte grønlænders livssituation og udvikle de sociale kompetencer, hvor det er muligt. Indsatsen skal overordnet set bestå i en kombination af aktiviteter, oprindelig kultur/livskvalitet, social støtte og tilbud om alkoholafvænnning.

2. Udvidelse og udvikling af boligsocial indsats overfor langvarigt ledige kontanthjælpsmodtagere med alkoholmisbrug og tilstødende svære sociale problemer. (Omsorgstilbud – 25-50 personer)

Formålet med en videreførelse og udvikling af indsatsen er at:

- * Nå en større målgruppe end det aktuelle projekt levner mulighed for – 25-50 yderligere borgere i området
- * Kvalitets- og modeludvikle den boligsociale indsats i et særligt belastet boligområde med henblik på anvendelse af erfaringerne andre steder
- * Anvende metoden i andre lokale boligområder

3. Udvidelse og udvikling af støttetilbud til særlige grupper af sindslidende i Esbjerg Kommune (Et nyt værested/aktivitetssted til særlige grupper af personer med sindslidelser)

Hovedformålet med den øgede indsats er at:

- * Afbøde ensomhed, forebygge indlæggelse og undgå yderligere isolation for målgruppen.
- * Metode- og kvalitetsudvikle indsatsen i forhold til særlige grupper af sindslidende, således at deres individuelle behov kan tilgodeses

Der etableres et nyt værested/aktivitetshus til særlige grupper af personer med sindslidelser. Det forventes at indsatsen medfører at der skabes kontakt og "livline" til sindslidende borgere som oplever udstødelse og isolation. Samtidig at der skabes sammenhæng til Amtet og Kommunens øvrige tilbud således at målgruppen kan

tilbydes en helhedsorienteret indsats.

4. Udvikling af indsatsen over for psykisk syge forældre og deres børn (Omsorgstilbud ca. 100 børn og unge med psykisk syge forældre)

Målsætningen med dette forslag at:

- * Skabe en sammenhængende tværfaglig koordineret indsats
- * Udvikle konkret og direkte indsats rettet mod de psykisk syge forældre og deres børn og unge

5. Oprettelse af et amtslig alternativt plejehjem. (8 permanente pladser samt 2 aflastningspladser)

Formålet er at tilbyde varigt ophold til personer, der på grund af misbrug, afvigende adfærd, svækket helbred m.v. har brug for pleje og omsorg. Der oprettes ved nybyggeri 8 permanente pladser samt 2 aflastningspladser.

6. Amtskommunalt aktivitets og samværstilbud til misbrugere. (1 værested/aktivitetstilbud til misbrugere)

Formålet er at være et kontaktskabende og støttende tilbud til aktive stofmisbrugere og misbrugere i substitutionsbehandling og derigennem øge den enkeltes livskvalitet i dagligdagen. Værestedet skal oprettes og drives i samarbejde med brugerne.

7. Samarbejde med frivillige og private

** Kvindely*

Projekt Kvindely er et krisecenter for narkoprostituerede kvinder. Krisecentret, som er placeret i Roskilde modtager kvinder for hele Danmark. I overensstemmelse med den faktiske pladsudnyttelse er aftalt, at udgifter til krisecenteret afholdes af de kommuner, som benytter krisecentret i forhold til pladsforbruget.

II. Økonomi

Formål		2003	2004	2005	Total 2003-2005
1. Styrkelse af indsats over for grønlændere i Esbjerg Kommune	Drift	560.000	1.220.000	1.220.000	3.000.000
	Etablering	150.000			150.000
					3.150.000
2. Udvidelse og udvikling af boligsocial indsats	Drift		875.000	875.000	1.750.000
	etablering	100.000			100.000
					1.850.000
3. Udvidelse af støttetilbud til særlige grupper af sindslidende	Drift		1.765.000	1.765.000	3.530.000
	etablering	250.000			250.000
					3.780.000
4. Udvikling af indsats over for psykisk syge forældre og deres børn	Drift		810.000	810.000	1.620.000
	etablering	75.000			75.000
					1.695.000
5. Alternativt plejehjem	Drift		3.091.200	3.091.200	6.182.400
	etablering	500.000	3.242.090		3.742.090
					9.924.490
6. Aktivitets- og Samværstilbud til misbrugere	Drift	678.500	1.352.000	1.352.000	3.382.500
	etablering	200.000			200.000
					3.582.500
7. Samarbejde med frivillige og private * Kvindely	Drift		200.000	200.000	400.000
		2.513.500	12.555.290	9.313.200	24.381.990
Heraf anlæg/etablering		1.275.000	3.242.090	0	4.517.090

III. Økonomisk tilskud

Esbjerg Kommune/Ribe Amt får bevilget i alt 24.381.990 kr. i perioden 2003-2005 inkl. fordelt med 4.517.090 kr. til anlæg/etablering og 19.864.900 kr. til drift.

Tilskuddet til de frivillige og private initiativer udbetales via Esbjerg Kommune med henblik på forankring af initiativerne i kommunen/amtskommunen.

6.2 Generelle, gennemgående afsnit i aftalerne

6.2.1 Tilskudsbrev

Kommunen/amtskommunen modtager et tilskudsbrev fra Socialministeriet for hvert af de projekter, der er givet økonomisk støtte til. Tilskudsbrevet indeholder de detaljerede bestemmelser om regnskabsaflæggelse, rapportkrav mv. Tilskudsbrevet og denne aftale indeholder tilsammen betingelserne og forudsætningerne for den økonomiske støtte.

6.2.2 Finansiering og krav om tilvækst

Anlægsudgifter til projekterne og de to første års driftsudgifter finansieres med 100 % statslig støtte. Fra det tredje driftsår nedsættes støtten med 20 % årligt, og det beløb, som aftrapningen udgør, lægges over i det generelle bloktilskud til fordeling efter den gældende fordelingsnøgle. For Københavns Kommunes vedkommende lægges beløbet dog over i kommunens eget bloktilskud.

Det forudsættes, at projekterne er varige, og at kommunens andel af det beløb fra bloktilskuddet, der stammer fra Puljen til socialt udsatte grupper fortsat benyttes til de oprindelige formål.

Kravet om tilvækst omfatter de aktiviteter, der er støttet af midler fra Puljen til socialt udsatte grupper. Tilvækstgarantien omfatter dermed de støttede kommunale og amtskommunale projekter samt de projekter, hvor (amts)kommunen indgår driftsoverenskomst med frivillige eller private organisationer og foreninger o.l. Endvidere omfattes nye projekter, som kommunen eller amtskommunen støtter via puljemidlerne, men hvor det er frivillige eller private, der er udførere af initiativet.

Kravet om tilvækst omfatter ikke de frivillige og private initiativer, som findes allerede, og hvor kommunen eller amtskommunen nu går ind og støtter økonomisk via midler fra Puljen til socialt udsatte grupper. Dette medfører ikke altid en meraktivitet, men sikrer, at initiativerne forankres i kommunen.

De støttede aktiviteter vil indebære en generel kapacitets- og kvalitetsforbedring på indsatsområdet. Der er ikke planer om reduktioner inden for de nuværende aktiviteter, og projekterne vil derfor betyde en reel tilvækst. Tilsvarende planlægges ingen reduktioner i pladsantal indenfor de eksisterende boformer.

6.2.3 Tværgående evaluering

Socialministeriet vil igangsætte en overordnet tværgående evaluering af nogle af indsatsområderne i de store byer. Kommunen og amtskommunen er indstillet på at deltage i denne evaluering.

6.2.4 Dokumentation mv.

Der skal indsendes årlige statusrapporter til Socialministeriet. Statusrapporten skal bl.a. indeholde en status for projektets udførelse og en dokumentation for, at tilvækstgarantien bliver opfyldt.

6.2.5 Årlige statusmøder

For at understøtte og fremme en gunstig udvikling på området holdes årlige møder mellem Socialministeriet og kommunerne og amtskommunerne. Det første møde holdes foråret 2004.

Afsnit 7.

Dokumentation

7.1 Overordnet tværgående evaluering

Socialministeriet lægger i meget høj grad vægt på dokumentation for igangsætning og for resultaterne af de projekter, der er bevilget økonomisk støtte til. Ud over at de enkelte projekter skal indsende årlige statusrapporter, vil Socialministeriet derfor følge projekterne – primært i de store kommuner – ved bl.a. at igangsætte en overordnet evaluering af udvalgte delområder på tværs af initiativerne i de store kommuner.

Der er på nuværende tidspunkt (marts 2003) endnu ikke taget stilling til, hvem der skal varetage opgaven med den overordnede evaluering. Inden sommeren 2003 forventer Socialministeriet at have udarbejdet et evalueringsdesign, som derefter skal sendes i udbud efter Finansministeriets retningslinier.

Socialministeriet mener, at emneområderne for den overordnede evaluering bl.a. skal være effekten af alternative plejehjem, af styrket indsats over for de svagest stillede grønlandere, af botilbud med intensiveret bostøtte mv. Evalueringen bør fokusere på de nyere initiativer, men skal også beskrive den generelle styrkelse af indsatsen over for socialt udsatte grupper, der er en følge af den økonomiske støtte til de store kommuner.

7.2 Status- og projektredegørelser

Projekter skal afgive årlige status- og projektredegørelser til Socialministeriet og i øvrigt afgive oplysninger efter anmodning i projektperioden.

Indberetningerne skal indeholde en statusbeskrivelse af projektet i forhold til de oprindelige målsætninger, herunder de økonomiske forudsætninger med hensyn til om midlerne anvendes som forudsat.

Indberetningerne skal endvidere indeholde en beskrivelse af andre beslutninger eller den faktiske udvikling, der vedrører det område projektet henføres under, og som direkte eller indirekte kan have betydning for projektets samspil med og prioritering i forhold til det pågældende område som helhed.

Indberetningerne skal danne grundlag for en vurdering af projektudviklingen i forhold til de oprindelige og forudsatte målsætninger. Ved væsentlige ændringer i projekts grundlag eller udvikling, kan Socialministeriet beslutte, at et resterende tilskud bortfalder, eller at en mindre del af tilskuddet udbetales til afvikling af projektet. Såfremt midlerne er brugt helt uden for formålet, kan Socialministeriet beslutte, at tilskuddet skal tilbagebetales.

De igangsatte projekter er principielt varige. Dog er der nogle projekter, der afsluttes efter en årrække. De projekter, der afsluttes, skal indsende en rapport, som bl.a. skal indeholde oplysninger om effekt og evt. implementering m.v.

Projekterne i de store kommuner har til formål at skabe et sammenhængende løft i indsatsen over for socialt udsatte grupper. Af hensyn til bl.a. Rigsrevisionen er det imidlertid nødvendigt, at de enkelte projekter aflægger særskilt regnskab med revisorpåtegning.

Regnskab skal aflægges for det direkte statslige tilskud. Endvidere skal kommunerne redegøre for, at den andel af bloktilskuddet, der stammer fra Puljen til socialt udsatte grupper fra det 3. driftsår og fremover, er anvendt til det oprindelige formål.

7.3 Dokumentation for tilvækstgaranti

Med hensyn til de projekter, der er blevet støttet af Pulje til socialt udsatte grupper, har kommuner og amtskommuner i ansøgningerne og under forhandlingerne gjort rede for/sandsynliggjort, at tilvækstgarantien sikres. I de årlige statusrapporter o.l. skal kommunerne og amtskommunerne redegøre for, hvilken tilvækst der er skabt som følge af de statslige tilskud.

Det er ikke muligt at vurdere tilvækstgarantien generelt på området, da en nedgang i antallet af botilbud til fx sindslidende ikke kan sammenstilles med en tilvækst i behandlingstilbud til stofmisbrugere. Endvidere kan det være socialpolitisk hensigtsmæssigt at omlægge indsatsen i kommunen, fx fordi det viser sig, at der ikke er søgning eller behov for nogle af tilbuddene, men derimod for andre initiativer.

Det må derfor bero på en konkret vurdering i de enkelte tilfælde, om tilvækstgarantien er opfyldt i kommunerne og amtskommunerne.

7.4 Årlige møder med de store byer

For yderligere at følge og fremme indsatsen over for socialt udsatte grupper, vil Socialministeriet holde årlige statusmøder med de største byer om udviklingen på området.

7.5 Rapportering til satspuljepartierne

Socialministeriet skal årligt udarbejde en statusrapport til satspuljepartierne om udmøntningen af Puljen til socialt udsatte grupper. Den første rapport skal gives i oktober 2003.

Bilag

**Vejledning
om
Pulje til socialt udsatte grupper**

Socialministeriet
September 2002

Indhold

Indledning	side 3
Afsnit 1. Retningslinier for ansøgninger til puljen til socialt udsatte grupper	side 5
1.1 Den generelle ansøgningspulje	side 5
1.1.1 Hvem kan ansøge om midler?	side 5
1.1.2 Samarbejde	side 5
1.1.3 Rammer for aktivitet og økonomi	side 6
1.1.4 Finansiering	side 6
1.2 Reservation af midler til store kommuner	side 7
Afsnit 2. Puljens anvendelsesområde - eksempler på elementer i projekterne	side 8
2.1 Botilbud, akuttilbud, væresteder m.v.	side 8
2.2 Døgn- og behandlingssteder	side 9
2.3 Brugerorganisering	side 10
Afsnit 3. Initiativer over for børn af udsatte grupper eller af forældre med fysisk eller psykisk handicap	side 11
Afsnit 4. Praktiske oplysninger m.v.	side 13
4.1 Ansøgningskema skal anvendes	side 13
4.2 Hvor skal ansøgningskemaet sendes til?	side 13
4.3 Indberetning, opfølgning og dokumentation	side 13
4.4 Regnskabsaflægelse m.v.	side 14
4.5 Dispensation	side 14

Indledning

Regeringen ønsker at styrke indsatsen over for de svageste grupper i samfundet. Ved de svageste forstås bl.a. hjemløse, stofmisbrugere, sindslidende, alkoholmisbrugere, prostituerede.

Regeringen udarbejdede i den forbindelse i marts 2002 et handlingsprogram for de svageste grupper – Det Fælles Ansvar. Formålet med handlingsprogrammet er at sikre en samlet indsats, der:

- * sikrer de svageste grupper en meningsfuld tilværelse,
- * afspejler og respekterer de svagestes egne behov og ønsker og
- * styrker deres muligheder for at indgå og bidrage til samfundets fællesskab

Som et led i satspuljeforliget for 2002 blev der afsat 670 mio. kr. over de næste 4 år til en forstærket indsats over for de svageste grupper:

- * Der afsættes en ansøgningspulje på 100 mio. kr. i 2003, 110 mio. kr. i 2004 og 130 mio. kr. i 2005.

Af disse midler udmøntes som en generel ansøgningspulje 60 mio. kr. i 2003 og 30 mio. kr. i hvert af årene 2004 og 2005. Der reserveres 40 mio. kr. i 2003, 80 mio. kr. i 2004 og 100 mio. kr. i 2005 til forventede ansøgninger fra de største (amts)kommuner, se nærmere afsnit 1.2.

- * Derudover er der afsat i alt 20 mio. kr. i perioden 2003-2005 til indsats over for børn af udsatte grupper.
- * De resterende midler anvendes bl.a. til styrkelse af konkrete aktiviteter over for prostituerede, incestramte samt til centrale initiativer, herunder undersøgelser, overordnet tværgående evaluering o.l.

Denne vejledning omfatter den del af midlerne, der udmøntes i ansøgningspuljen.

Puljen sigter bl.a. på at bidrage til en sammenhængende indsats over for de svageste borgere, fx via planer o.l. Puljen skal bl.a. tilgodese etablering af midlertidige og varige botilbud, herunder den nødvendige bostøtte, der er i overensstemmelse med den enkeltes behov. Der skal endvidere satses på udslusningsboliger og efterværn generelt, herunder initiativer, der bidrager til at bringe den enkelte tættere på arbejdsmarkedet, ligesom støtte- og kontaktpersonordninger, brugerorganisering, forebyggelses- og behandlingsindsatser o.l. skal fremmes.

Puljen skal også benyttes til en styrket indsats over for børn af udsatte grupper og børn af forældre med fysisk eller psykisk handicap. Der skal ske en forstærket indsats i forbindelse med den tidlige opsporing og støtten til barnet og familierne. Endvidere skal der ske en opbygning af viden på området, bl.a. ved at iværksætte modelprojekter i udvalgte (amts)kommuner, og erfaringerne fra disse modelprojekter skal formidles til andre kommuner og amtskommuner.

I afsnit 1 beskrives retningslinierne for ansøgninger til puljen til socialt udsatte grupper.

I afsnit 2 beskrives anvendelsesområdet for puljen, og der gives eksempler på elementer i projekterne.

I afsnit 3 findes eksempler på initiativer til en styrket indsats over for børn af udsatte grupper eller af forældre med fysisk eller psykisk handicap.

I afsnit 4 er listet en række praktiske oplysninger m.v.

.....

Ansøgningsskemaer kan rekvireres i Socialministeriet, Tilskudssekretariatet, Holmens Kanal 22, Postboks 1059, 1008 Kbh. K., tlf. 33 92 92 50 mandag-fredag kl. 10.00-14.00, eller printes ud fra Socialministeriets hjemmeside www.sm.dk.

Ansøgningsfristen er den 15. november 2002.

Yderligere oplysninger om puljen kan fås ved henvendelse til Socialministeriets kontor for Udsatte grupper (spørgsmål om puljens anvendelsesområde i forhold til socialt udsatte voksne), til kontoret for Børn, unge og familie (spørgsmål om puljens anvendelsesområde i forhold til indsats over for børn af udsatte grupper) og til Socialministeriets Tilskudssekretariat (spørgsmål om administration af bevillinger o.l.).

Afsnit 1. Retningslinier for ansøgninger til puljen til socialt udsatte grupper

1.1 Den generelle ansøgningspulje

Der er afsat 60 mio. kr. i 2003 og 30 mio. kr. i hvert af årene 2004 og 2005 til en generel ansøgningspulje.

1.1.1 Hvem kan ansøge om midler?

Kommuner, herunder sammenslutninger af kommuner, og amtskommuner kan søge om støtte til initiativer, der ligger inden for puljens formål. Det forudsættes, at initiativerne i vidt omfang sker i et samarbejde med de frivillige sociale organisationer og foreninger samt andre private aktører¹⁵, som fx kan være medansøgere.

Frivillige sociale organisationer og foreninger samt andre private aktører kan, også uden at kommuner eller amtskommuner er medansøgere, søge om midler fra puljen til socialt udsatte grupper til initiativer, der ligger inden for puljens formål. Endvidere kan de frivillige sociale organisationer og foreninger også løbende søge om midler fra puljen, dvs. uden for de fastsatte ansøgningsfrister.

De frivillige sociale organisationers og foreningers løbende projektansøgninger vurderes overvejende på grundlag af projekternes mulighed for at understøtte den udvikling og indsats, der fremmes ved de generelle puljeudmeldinger.

1.1.2 Samarbejde

Projektansøgninger skal indeholde en selvstændig samarbejdsplan – dvs. en plan over de eksterne og interne samarbejdspartnere, der skal indgå som en del af projektet.

På baggrund af projekttypen vil der ved vurderingen af ansøgningerne generelt blive lagt vægt på, at projektet indeholder en samarbejdsplan mellem myndigheder, der afspejler den samarbejdsstruktur, der i øvrigt er på det pågældende område.

Der lægges i denne forbindelse vægt på, at:

- * Kommunale ansøgninger efter projekttypen indeholder en samarbejdsaftale med eller oplæg til inddragelse af amtskommunen eller andre kommuner.
- * Amtskommunale ansøgninger efter projekttypen indeholder en samarbejdsaftale med eller oplæg til inddragelse af en eller flere kommuner i amtet.
- * Ansøgningerne bør i videst mulig omfang efter projekttypen inddrage frivillige organisationer og andre private aktører.

Herudover skal projekterne indeholde en beskrivelse af et eventuelt samarbejde med andre myndigheder (sundheds- beskæftigelses- og/eller justitssektoren m.v.), der er en del af projektet.

1.1.3 Rammer for aktivitet og økonomi

Som led i satspuljeforliget var der enighed om, at satspuljemidlerne udmøntes efter principper, der sikrer en reel meraktivitet i kommune/amtskommune på det pågældende område (tilvækst-garanti).

Den økonomiske eller finansieringsmæssige del af projektansøgninger fra kommuner og amtskommuner skal derfor indeholde en samlet økonomisk ramme for anvendelsen af det ansøgte beløb i forhold til den aktuelle indsats på det pågældende område. Den beskrevne ramme skal danne grundlag for en økonomisk vurdering af, om det ansøgte beløb omsættes i en aktivitet, der udgør en reel meraktivitet (tilvækst) i forhold til den umiddelbart forudgående aktivitet på området.

Kommuner og amtskommuner skal derfor i projektansøgningen sandsynliggøre, at projektet vil medføre en meraktivitet på området, der svarer til det ansøgte beløb.

I forbindelse med afrapporteringen fra projektet skal det dokumenteres, at der er sket en aktivitetsforøgelse inden for det pågældende områdes samlede ramme.

1.1.4 Finansiering

Der kan søges om støtte både til etablering og drift samt til erfaringsopsamling, (efter)uddannelsesaktiviteter og revisionsudgifter.

Der ydes som udgangspunkt ikke støtte til kortlægning af problemstillinger, enkeltstående aktiviteter eller arrangementer, fx konferencer, seminarer o.l.

Der er mulighed for flerårige bevillinger, dog højst 3 år. Udfra en vurdering af projektforsøget, tiltagets effekt i forhold til målgruppen og det økonomiske grundlag m.v. kan der dog muligvis gives tilsagn om fortsættelse af det statslige tilskud til projektet eller projektypen.

I aftalerne om kommunernes og amternes økonomi for 2003 fremgår det, at ved statslige puljer, der forudsætter kommunal medfinansiering, udgør de statslige puljemidler tilvæksten på området. Kommunernes medfinansiering sker inden for allerede afsatte økonomiske rammer. Det gælder også puljer, der er finansieret af satspuljen. Ved puljers udløb forudsættes det – med mindre andet aftales – at aktiviteten indstilles, eller at midlerne overføres til bloktilskuddet.

Der kan gives op til 100 % i tilskud til etablering og drift i de to første projektår. Indeholder projekterne aspekter, der falder uden for de afsatte midlers formålsbeskrivelse forudsættes kommuner og amtskommuner dog selv at finansiere denne del.

Fra det tredje projektår nedtrappes det statslige tilskud til driften med 20 % årligt. Det vil sige, at der ydes 80 % statsligt tilskud i år 3, og de resterende 20 % lægges over i bloktilskuddet. For projekter, der forlænges ud over en treårig periode, gælder det samme for resten af den periode, hvor tilskuddet aftrappes.

Finansieringen omfatter også de ændringer eller justeringer, der sker i projektperioden, i det omfang disse forudgående er godkendt af Socialministeriet.

1.2 Reservation af midler til store kommuner

Indenfor rammen af den udmeldte pulje er der reserveret et beløb på 40 mio. kr. i 2003, 80 mio. kr. i 2004 og 100 mio. kr. i 2005 til forventede ansøgninger fra de største kommuner (Odense, Esbjerg, Århus, Ålborg og Københavns og Frederiksberg kommuner) under hensyn til, at disse kommuner har den største del af de marginaliserede eller svage grupper.

De betingelser, der er nævnt i afsnit 1.3 og 1.4 om hhv. rammer for aktivitet og økonomi (tilvækstgaranti) og finansiering er også gældende for midlerne, der er reserveret til de største kommuner. Endvidere forudsættes det, at planerne for en styrket indsats i de store kommuner ligeledes inddrager det frivillige sociale arbejde.

Socialministeriet vil tage kontakt med disse kommuner med henblik på at indgå i konkrete forhandlinger om (amts)kommunernes samlede indsats over for de svagest stillede grupper.

Eventuelle uforbrugte midler inden for reservationen til storkommunerne overføres til den generelle ansøgningspulje.

Afsnit 2. Puljens anvendelsesområde - eksempler på elementer i projekterne

I regeringens handlingsprogram "Det fælles Ansvar" er de prioriterede områder bl.a.:

- * Etablering af flere midlertidige/varige botilbud og alternative plejehjemspladser
- * Bostøtte, herunder aktivitetstilbud, til fastholdelse af boligen
- * Etablering af flere lettilgængelige tilbud om akutbistand – uden for normal åbningstid
- * Styrkelse af den frivillige indsats, herunder brugerorganiseringen og udvikling i samarbejdsformerne

Puljen sigter ikke konkret på de enkelte grupper inden for begrebet "udsatte". I stedet fokuseres på de forskellige indsatsområder, der i mange tilfælde er mere eller mindre ens for grupperne. Puljen sigter på at bidrage til en sammenhængende indsats på området, fx via handleplaner o.l.

Puljen kan derfor fx rette sig mod:

- botilbud
- bostøtte/aktivitetstilbud
- støttekontaktpersonordninger
- væresteder/varmestuer
- akuttilbud
- alternative plejehjem og skadestuer
- behandling/efterværn, herunder tilbud, der bringer den enkelt tættere på arbejdsmarkedet
- brugerorganisering

Det følgende skal alene læses som inspiration til, hvilke elementer og hvilken sammenhæng, der skal være i projekterne. Vægtningen i de enkelte ansøgninger fra (amts)kommuner og de frivillige sociale organisationer og foreninger samt private aktører må afhænge af behovene i de enkelte lokalsamfund.

2.1 Botilbud, akuttilbud, væresteder m.v.

Socialt udsatte grupper har ofte vanskeligt ved at leve op til de normer for adfærd, som er en forudsætning for at fungere i det almindelige lejebyggeri eller et almindeligt plejehjem. Erfaringen siger, at en stigning i antallet af midlertidige/varige boliger vil lette presset på boformerne efter servicelovens § 94 (forsorgshjem, herberger, krisecentre mv.)

Midlertidige og varige botilbud

En del af puljen skal derfor anvendes til at etablere et antal nye midlertidige og varige botilbud til socialt udsatte grupper.

I tilknytning til boligerne skal der være mulighed for at deltage i aktivitetstilbud, der har til formål at bidrage til sammenhæng og struktur i hverdagen, at fremme netværksskabelse m.v. Sigtet er, at personerne bl.a. via disse aktiviteter får mulighed for at (gen)erhverve deres selvværd og kompetencer og lyst til at deltage i samfundets almindelige tilbud til borgerne.

Alternative plejehjem

Endvidere skal der etableres et antal alternative plejehjemspladser. Plejehjemmene kan etableres i eller ved eksisterende plejehjem, forsorgshjem mv.

Alternative skadestuepladser

Udbygning af alternative skadestuepladser for hjemløse, stof- og alkoholmisbrugere med massivt omsorgs- og plejebehov.

Akutilbud

I de senere år er der blevet sat fokus på behovet for akutilbud uden for sociale tilbuds normale åbningstider specielt til mennesker med sindslidelser og deres pårørende. Behovet for et let tilgængeligt akutilbud i døgnets ydertimer kan dog ikke afgrænses til gruppen af sindslidende. Inden for de øvrige målgrupper er der også brug for et sådant tilbud.

Etablering af flere akutilbud er derfor et prioriteret indsatsområde.

Væresteder og aktivitets- og samværstilbud

Væresteder for bl.a. tidligere stofafhængige og for aktive stofafhængige, herunder mennesker i metadonbehandling, er en central del af den samlede indsats for bl.a. stofmisbrugere.

Værestederne har betydning såvel i den kontaktskabende fase som i en efterbehandlings/støttende fase og kan være opdelt i forskellige kategorier med forskellige målgrupper. Der sigtes mod, at der rundt om i landet er væresteder så tæt på brugerne som muligt.

En del af puljen skal benyttes til etablering af et antal væresteder hhv. til stoffrie og til aktive stofmisbrugere.

2.2 Døgn- og dagbehandlingssteder

Stof- og alkoholmisbrug er en alvorlig belastning for den enkelte, og motivationen til at gå i behandling skal følges op inden for en rimelig tidsfrist med et relevant tilbud. For nogle vil dette være tilbud om døgnbehandling, for andre med familie vil det relevante tilbud måske bestå i dagbehandling. Det er under alle omstændigheder vigtigt, at der er en let adgang til behandlingssystemet, og at tilbudene udgør en bred vifte, der så vidt muligt også sikrer efterbehandling/efterværn, herunder aktiveringstiltag, så den enkeltes behov for behandling og tilbagevenden til en normal tilværelse kan imødekommes.

En del af puljen skal anvendes til at øge antallet af døgn- og dagbehandlingspladser samt styrke sammenhængen i indsatsen mellem de forskellige aktører gennem samarbejde og koordination.

2.3 Brugerorganisering

Med servicelovens indførelse blev der bl.a. i servicelovens § 112 sat særlig fokus på brugernes mulighed for indflydelse på tilrettelæggelsen af eget liv. De svageste grupper i samfundet har imidlertid traditionelt ingen stærke talerør eller organisation, der kan understøtte en positiv udvikling for øget brugerindflydelse for gruppen. Der har i de senere år været en spirende udvikling på fx hjemløse, misbrugs- og sindslidendeområdet med oprettelse af centrale brugerorganisationer med underliggende lokale grupperinger. Der er tale om en meget sårbar gruppe af mennesker, hvorfor der fortsat bør støttes op om arbejdet, så det allerede eksisterende ikke smuldrer.

En del af puljen skal derfor benyttes til understøttelse af brugerorganiseringer af de svageste grupper såvel lokalt som i egentlige landssammenslutninger.

Afsnit 3. Initiativer over for børn af udsatte grupper eller af forældre med fysisk eller psykisk handicap

Børn, der vokser op hos forældre, hvor den ene eller begge fx er misbruger, sindslidende eller fysisk eller psykisk voldelig, oplever i det daglige en markant psykisk belastning. Hvis der ikke sættes ind med den nødvendige støtte til disse børn på et tidligt tidspunkt, vil der være en risiko for, at denne belastning medfører, at børnene tager varig skade og får forringede livsmuligheder. I den forebyggende indsats og den tidlige opsporing af problemer spiller fx sundhedsplejersker, dagtilbud til børn og unge og skolerne en vigtig rolle.

Også i familier, hvor den ene eller begge forældre er fysisk eller psykisk handicappede kan der være behov for at sætte ind med særlig støtte og vejledning for at undgå, at børnene bliver udsatte. Fx er det nødvendigt med støtte til familier, hvor forældrene er stærkt fysisk handicappede, så barnet ikke bliver "den voksne" for tidligt. Børn af udviklingshæmmede har ekstra meget brug for at blive stimuleret m.v., da forældrene kan have vanskeligt ved at opfylde denne opgave i nødvendigt omfang.

For at understøtte og supplere kommunernes muligheder efter serviceloven m.v. er der reserveret i alt 20 mio. kr. i perioden 2003-2005 inkl. til en øget indsats på området. Indsatsen skal som udgangspunkt være familierettet, dvs. at målet er at få familien til at fungere igen, så børnenes trivsel og behov for omsorg opfyldes.

Eksempler på initiativer, der kan få støtte fra puljen:

Udbredelse af familierådslag

Familierådslag er en beslutningsmodel med tydelige rammer og på forhånd definerede spørgsmål, hvor "den udvidede familie", der kan bestå af familiemedlemmer, naboer eller andre med betydning for familien, tager stilling til, hvilken støtte der skal ydes for at sikre barnet eller den unges trivsel og udvikling. Forvaltningen godkender efterfølgende handleplanen og sikrer opfølgningen.

Etablering af netværk/selvhjælpsgrupper for børn og unge

Selvhjælpsgrupper kan være et led i det forebyggende arbejde med børn og unge. I selvhjælpsgrupperne kan de børn og de unge give udtryk for deres problemer og i fællesskab med andre i samme situation få bearbejdet følelserne/oplevelserne og finde konstruktive måder at tackle dem på. Selvhjælpsgrupper skal have tilknyttet en fagperson.

Etablering af alternative netværk til forældrene

Mange af de forældre, der har misbrugsproblemer, er sindslidende m.v. vil i længere eller kortere perioder være fraværende fysisk og/eller psykisk, så de ikke har mulighed for at give børnene den nødvendige omsorg i dagligdagen. Det er derfor vigtigt at sikre, at børnene i disse perioder har et andet netværk, som kan tage over. Det kan fx være bedsteforældre eller omsorgspersoner – enten offentlige eller frivillige.

Støtte til børn på krisecentre

Børn på krisecentre bliver revet ud af deres daglige netværk, herunder venner, skolekammerater m.v. Endvidere medfører opholdet ofte, at børnene ikke kommer i dagtilbud, i skole eller i fritidstilbud. Dette kan have stor traumatisk indflydelse på børnene, som kan medføre psykiske men.

Et af de områder, der prioriteres er derfor udvikling af metoder til, at børnene i videst muligt omfang bevarer deres sædvanlige netværk under opholdet, fx i form af vennebesøg o.l. Endvidere bør der ske en styrkelse af den direkte støtte til de enkelte børn, så det så vidt muligt sikres, at de får dækket deres behov for omsorg og alsidige udvikling og selvværd m.v. under opholdet.

Mentorordninger

Iværksættelse af mentorordninger forstået som ordninger, der sættes ind i hjemmet til støtte og vejledning for hele familien i håndteringen af den almindelige hverdag.

Modelprojekter

Iværksættelse af projekter der sætter øget fokus på børnene og deres situation, når forældrene fx er inde i en behandlingsindsats for psykiske lidelser eller misbrug, indsat i Kriminalforsorgens institutioner eller bor på krisecenter. Børnene er ofte usynlige, fordi forældrenes problemer fylder meget. Derfor er det vigtigt, dels at de fagpersoner, der har kontakt med familien/forældrene, også bliver opmærksomme på børnene, dels at det er et godt samarbejde mellem de forskellige fagområder, så det faktisk, at indsatsen i forhold til forældrene fx foregår i sundhedssystemet ikke gør, at barnet ikke får den nødvendige støtte i det sociale system. Sundhedsplejersker, dagtilbud og skoler bør derfor inddrages i modelprojekterne.

Modelprojekter i et antal kommuner og amtskommuner skal være med til at forbedre vidensgrundlaget og opbygningen på området. Erfaringerne fra modelprojekterne skal udbredes til samtlige kommuner og amtskommuner.

Afsnit 4. Praktiske oplysninger m.v.

4.1 Ansøgningskema skal anvendes

Der er udarbejdet ansøgningskema, som kan rekvireres i Socialministeriet, Tilskudssekretariatet, telefon 33 92 92 50 mandag-fredag kl. 10.00-14.00, eller printes ud fra Socialministeriets hjemmeside www.sm.dk.

4.2 Hvor skal ansøgningskemaet sendes til?

Det udfyldte ansøgningskema sendes til:

Socialministeriet
Tilskudssekretariatet
Holmens Kanal 22
Postboks 1059
1008 Kbh. K.

Ansøgningsfristen er den 15. november 2002. Ansøgninger modtaget efter denne dato kan ikke forventes at blive behandlet i denne ansøgningsrunde.

Kvittering udsendes senest den 30. november 2002. Hvis kvittering ikke er modtaget inden den dato, bedes De henvende Dem til Tilskudssekretariatet.

Efter at Socialministeriet har behandlet de indsendte ansøgninger, forelægges indstillingerne for socialministeren og satspuljepartierne til godkendelse.

Svar til ansøgerne vil blive sendt ud inden udgangen af januar 2003.

4.3 Indberetning, opfølgning og dokumentation

Støttede projekter skal afgive årlige status- og projektredegørelser til Socialministeriet og i øvrigt afgive oplysninger efter anmodning i projektperioden.

Indberetningerne skal indeholde en statusbeskrivelse af projektet i forhold til de oprindelige målsætninger, herunder de økonomiske forudsætninger med hensyn til om midlerne anvendes som forudsat.

Indberetningerne skal endvidere indeholde en beskrivelse af andre beslutninger eller den faktiske udvikling, der vedrører det område projektet henføres under, og som direkte eller indirekte kan have betydning for projektets samspil med og prioritering i forhold til det pågældende område som helhed.

Indberetningerne skal danne grundlag for en vurdering af projektudviklingen i forhold til de oprindelige og forudsatte målsætninger. Ved væsentlige ændringer i projekts grundlag eller udvikling, kan Socialministeriet beslutte at et resterende tilskud bortfalder, eller at en mindre del af tilskuddet udbetales til afvikling af projektet. Såfremt midlerne er brugt helt uden for formålet, kan Socialministeriet beslutte, at tilskuddet skal tilbagebetales.

Efter projektets afslutning indsendes en rapport, som bl.a. skal indeholde oplysninger om effekt og implementering m.v.

4.4 Regnskabsaflæggelse m.v.

Der skal aflægges regnskab for bevillingen, og regnskabet skal være revisorpåtegnet. Udgifter forbundet hermed kan indregnes i budgettet. Det kan kræves, at der udarbejdes et specificeret regnskab over merudgifter, der også omfatter (amts)kommunens udgifter. De præcise krav vil fremgå af det eventuelle tilskudsbrev.

4.5 Dispensation

Socialministeriet kan på anmodning og efter en konkret vurdering dispensere fra kravene om dokumentation, indberetning og samarbejde m.v. i forbindelse med tilskud, hvis der foreligger særlige omstændigheder, der begrundet en fravigelse af de almindelige krav.

Dispensation forudsættes kun at kunne ske i begrænset omfang, når der er tale om større økonomiske tilskud.

Satsnotat af 1. marts 2002

Pulje til socialt udsatte grupper

Der oprettes en pulje til en styrket indsats over for udsatte grupper, herunder hjemløse, stof- og alkoholmisbrugere, sindslidende, prostituerede m.fl. Baggrunden er, at der findes mange personer, både i storbyerne og i de mindre lokalsamfund, der har store sociale problemer, som der skal gøres en målrettet indsats for at afhjælpe. Puljen sigter også på at bidrage til en sammenhængende indsats på området, fx handleplaner o.l.

Puljen sigter ikke konkret på de enkelte grupper inden for begrebet "udsatte". I stedet fokuseres på de forskellige indsatsområder, der i mange tilfælde er mere eller mindre ens for grupperne.

Puljen skal bl.a. tilgodese etablering af midlertidige og varige botilbud, der er i overensstemmelse med den enkeltes behov. Til boligerne kan tilknyttes den nødvendige bostøtte, og der skal være mulighed for aktiviteter, der fremmer den enkeltes mulighed for at få struktur på dagligdagen, og dermed bidrage til at den enkelte får et tilfredsstillende liv. Der skal endvidere satses på udslusningsboliger og efterværn generelt, ligesom støtte- og kontaktpersonordninger, forebyggelses- og behandlingsindsatser o.l. skal fremmes.

Puljen kan derfor fx rette sig mod:

- botilbud
- bostøtte/aktivitetstilbud
- støttekontaktpersonordninger
- varmestuer
- akuttstilbud
- alternative plejehjem og skadestuer
- behandling
- brugerorganisering

Puljen skal også benyttes til en styrket indsats over for børn af udsatte grupper og børn af forældre med fysisk eller psykisk handicap. Der skal ske en forstærket indsats i forbindelse med den tidlige opsporing og støtten til barnet og familierne. Endvidere skal der ske en opbygning af viden på området, bl.a. ved at iværksætte modelprojekter i udvalgte (amts)kommuner, og erfaringerne fra disse modelprojekter skal formidles til andre kommune og amtskommuner.

Ca. to tredjedel af puljen udmeldes to gange årligt som en ansøgningspulje, hvor kommuner, herunder sammenslutninger af kommuner, og amtskommuner kan søge om

støtte til initiativer, der ligger inden for puljens formål. Det forudsættes, at initiativerne i vidt omfang sker i et samarbejde med de frivillige organisationer, herunder at de frivillige organisationer er medansøgere. Herudover kan frivillige organisationer og foreninger løbende indsende ansøgning om støtte til projekter o.l., der bidrager til at forbedre indsatsen over for udsatte grupper.

Der kan søges om støtte både til etablering og drift. Der forudsættes en vis (amts)kommunal medfinansiering alt efter karakteren af initiativet. Kravene om medfinansiering vil blive nærmere beskrevet i vejledningen, der udarbejdes i forbindelse med udmeldingen af ansøgningspuljen.

Ved fordelingen af midlerne vil der blive lagt vægt på at tilgodese de (amts)kommuner, der har den forholdsmæssig største andel af problemerne, dvs. de (amts)kommuner, hvor borgerne befinder sig.

En mindre del af puljen reserveres til centrale initiativer, herunder 1 mill. kr. årligt til evaluering af indsatsen over for socialt udsatte grupper.

Socialministeriet afgiver en status til satspuljepartierne en gang årligt om udmøntningen af puljen – første gang den 1. oktober 2003.

Der afsættes endvidere midler til at videreføre KFUKs Sociale Arbejde, Reden i København, med 3,0 mill. kr. i hvert af årene 2003-2005 inkl., til at videreføre KFUKs Sociale Arbejde, Reden i Århus, med 1,0 mill. kr. i hvert af årene 2003 og 2004, forlængelse af modelprojekterne om styrkelse af den offentlige regionale og lokale indsats i forhold til prostitutionens sociale og sundhedsmæssige skadevirkninger i Vejle og Århus Amter med 2,5 mill. kr. i 2004 og til metodeudviklingsprojektet om rådgivning af udenlandske prostituerede med 2,0 mill. kr. i 2002 og 1,5 mill. kr. i 2003. Endvidere afsættes 4,0 mill. kr. 2005 til videreførsel af Pro-Centret (midlerne overføres til konto § 15.13.33.10. Center for forebyggende og socialt arbejde for kvindelige og mandlige prostituerede).

Endvidere afsættes der 4,0 mill. kr. i hvert af årene 2002-2004 inkl. til Clean House, 0,5 mill. kr. i hvert af årene 2002 og 2003 til Shalom og 3,6 mill. kr. i hvert af årene 2002-2005 inkl. til Projekt Udenfor.

Mill. kr. i 2002 PL	2002	2003	2004	2005
Indsats over for socialt udsatte grupper	66,3	103,2	150,0	160,0
Videreførelse af indsats på prostitutionsområdet	2,0	4,5	6,5	8,0
Clean House	4,0	4,0	4,0	
Shalom	0,5	0,5		
Projekt Udenfor	3,6	3,6	3,6	3,6
Pulje til socialt udsatte grupper	76,4	115,8	164,1	171,6

Satsnotat af 28. oktober 2002**Styrket indsats over for socialt udsatte grupper**

Ved satspuljeforliget februar 2002 blev der afsat en pulje til socialt udsatte grupper på i alt 479,5 mio. kr. i perioden 2002-2005 inkl. (§ 15.75.26). Puljen sigter ikke konkret på de enkelte grupper inden for begrebet "udsatte", dvs. de vanskeligst stillede hjemløse, herunder voldsramte kvinder, der må forlade deres hjem, sindslidende, prostituerede samt stof- og alkoholmisbrugere m.fl. I stedet fokuseres på de forskellige indsatsområder, der i mange tilfælde er mere eller mindre ens for grupperne.

Puljen kan derfor fx rette sig mod botilbud, bostøtte/aktivitetstilbud, støttekontaktpersonordninger, varместuer, akuttibud, alternative plejehjem og skadestuer, behandling af stof- og alkoholmisbrugere, brugerorganisering mv. Puljen skal også benyttes til en styrket indsats over for børn af udsatte grupper og børn af forældre med fysisk eller psykisk handicap.

Disse indsatsområder ligger direkte i forlængelse af regeringens handlingsprogram for de svagest stillede – Det fælles ansvar.

Den overvejende del af midlerne udmøntes som en ansøgningspulje. Vejledning om puljen til socialt udsatte grupper er udsendt i september 2002. Ansøgningsfristen er den 15. november 2002.

Via de allerede afsatte midler er der mulighed for at etablere et ret stort antal nye botilbud, væresteder, akuttibud mv.

Vurderingen er imidlertid, at det er nødvendigt at afsætte flere midler til området, hvis der skal ske et væsentligt gennembrud i indsatsen over for de socialt udsatte grupper. De forskellige tilbud mv. skal være til stede og indrettes på en måde, der i videst muligt omfang sikrer helhed og kontinuitet i de socialt udsattes dagligdag og hermed bidrager til at fremme en tilfredsstillende tilværelse for den enkelte. Der skal endvidere være mulighed for at styrke indsatsen på fx krisecentre o.l.

Mill. kr. i 2003 PL	2003	2004	2005	2006
Styrket indsats over for socialt udsatte grupper	22,6	14,0	14,0	35,4

Satsnotat af 4. oktober 2002**Midler til centrale initiativer til styrkelse af formidling og opsamling af viden mv. om socialt udsatte grupper**

Sideløbende med støtte til initiativer, der kommer de socialt udsatte borgere direkte til gavn, fx oprettelse af botilbud, væresteder, behandlingstilbud mv., er der behov for, at der er midler til en løbende formidling og opsamling af viden på området.

Uden en ajourført viden om problemernes omfang og om nye problemstillinger, vil det på sigt medføre, at der bliver mindre mulighed for at give de rigtige tilbud til de forskellige grupper af socialt udsatte. Det er derfor nødvendigt med midler til undersøgelser, analyser, erfaringsopsamling o.l.

Lige så vigtigt er det, at erfaringerne fra tidligere projekter mv. spredes til andre kommuner og amtskommuner. I modsat fald er der en stor risiko for, at de enkelte kommuner og amtskommuner igangsætter forsøg og udviklingsprojekter, som nabokommunen måske allerede har draget erfaringer ud fra. Der er også behov for at kunne sætte udviklingsprojekter i gang, hvis formål er at udvikle nye metoder i det praktiske sociale arbejde.

Endvidere er det vigtigt, at der er midler til en løbende efteruddannelse og kompetenceudvikling af det personale, der arbejder med de socialt udsatte grupper. Uden fagligt kvalificerede personalegrupper vil det ikke være muligt at opretholde og videreudvikle tilbuddene og arbejdsmetoderne.

Endelig er der behov for midler til pludselig opståede konkrete behov, som ikke har kunnet forudses ved bevillingens/puljens oprettelse, fx mindre fornyelser/renovering af installationer i et botilbud, et værested e.l., som er væsentlige for, at tilbuddet fortsat kan fungere optimalt.

Der er således behov for, at der afsættes et mindre beløb til de nævnte centrale initiativer, der er et nødvendigt element i at fremme og understøtte en positiv udvikling af den konkrete indsats over for de socialt udsatte grupper i lokalområderne.

Mill. kr. i 2003 PL	2003	2004	2005	2006
Centrale initiativer til styrkelse af formidling og opsamling af viden	4,0	4,4	4,4	4,4

Notat af 2. september 2002

Model for udmøntning af puljen for socialt udsatte grupper.

På baggrund af mødet i satspuljekredsen fredag den 30. august 2002 kan der opstilles et forslag til finansiering/udmøntning af puljen til socialt udsatte grupper:

Projekterne (amterne og kommunerne) får tilskud fra staten med:

Anlæg: 100 % tilskud.

Drift:

- 100 % i år 1
- 100 % i år 2
- 80 % i år 3
- 60 % i år 4
- 40 % i år 5
- 20 % i år 6
- 0 % i år 7

Der gives 100 % i tilskud til anlæg og til de første 2 års drift. Modellen skal dermed kickstarte en positiv udvikling for de udsatte grupper. Den lange løbetid til drift - 6 år - skal sikre projekternes forankring.

Den kommunale medfinansiering fra år 3 tjener flere formål. For det første markerer den, at det er kommuner og amter, der har ansvaret for opgaven. De ekstraordinære statslige tilskud kun er starthjælp. For det andet skal den sikre lokalt ejerskab til de ting, der sættes i gang. For det tredje skal medfinansieringen sikre, at der økonomiseres med midlerne. Endelig er 100% statstilskud i starten logisk set i sammenhæng med tilvækstgarantien.

Tilvækstgarantien vil blive søgt realiseret med flere forskellige tiltag. Projektansøgninger fra kommuner og amter skal derfor indeholde en samlet økonomisk ramme (plan) for anvendelsen af det søgte beløb i forhold til den aktuelle indsats på det pågældende område. Den beskrevne ramme skal danne grundlag for en (økonomisk) vurdering af, om det ansøgte beløb omsættes i en aktivitet, der udgør en meraktivitet i forhold til den umiddelbart foregående aktivitet på området.

Kommuner og amter skal med andre i projektansøgningen redegøre for, at projektet vil medføre en meraktivitet, der svarer til det ansøgte beløb.

Det skal yderligere tages i betragtning – i forhold til de store kommuner - at der skal ske en direkte forhandling mellem Socialministeriet og de pågældende lokale myndigheder for at sikre og styre udviklingen, dvs. hvor, hvornår og hvor meget.

Endelig ligger det også i modellen, at der lægges op til samarbejdsprojekter mellem myndigheder, og mellem myndigheder og frem for alt de frivillige organisationer.

Støttede projekter skal afgive årlige status- og projektredegørelser til Socialministeriet og i øvrigt afgive oplysninger efter anmodning i projektperioden.

Indberetningerne skal indeholde en statusbeskrivelse af projektet i forhold til de oprindelige målsætninger, herunder de økonomiske forudsætninger med hensyn til om midlerne anvendes som forudsat.

Indberetningerne skal endvidere indeholde en beskrivelse af andre beslutninger eller den faktiske udvikling, der vedrører det område projektet henføres under, og som direkte eller indirekte kan have betydning for projektets samspil med og prioritering i forhold til det pågældende område som helhed.

Indberetningerne skal danne grundlag for en vurdering af projektudviklingen i forhold til de oprindelige og forudsatte målsætninger. Ved væsentlige ændringer i projekts grundlag eller udvikling kan Socialministeriet beslutte, at et resterende tilskud bortfalder, eller at en mindre del af tilskuddet udbetales til afvikling af projektet. Såfremt midlerne er brugt helt uden for formålet, kan Socialministeriet beslutte, at tilskuddet skal tilbagebetales.

Efter projektets afslutning indsendes en rapport, som bl.a. skal indeholde oplysninger om effekt og implementering m.v.

Der skal aflægges regnskab for bevillingen, og regnskabet skal være revisorpåtegnet. Det kan kræves, at der udarbejdes et specificeret regnskab over merudgifter, der også omfatter (amts)kommunens udgifter. De præcise krav vil fremgå af det eventuelle tilskudsbrev.

Afslutningsvis skal det oplyses, at i år 3 hvor tilskuddet nedsættes til 80 % skal de ”manglende” 20 % lægges over i bloktilskuddet. Tilsvarende for de 3 næste år hvor tilskuddet aftrappes. Proceduren fortsætter til projektperioden slutter. Det følger af kommuneaftalerne, at beløbet herefter skal fortsætte i blokken, eller at aktiviteten kan indstilles. Det følger også af aftalen, at dette spørgsmål kan drøftes med de kommunale parter.

Pressemeddelelse

140 mio. kr. til socialt udsatte grupper og deres børn

19.2.2003

Der er nu bevilget 140 mio. kr. til projekter for socialt udsatte grupper og deres børn. Projekterne skal gavne hjemløse, stofmisbrugere, sindslidende, alkoholmisbrugere og prostituerede. Puljen er afsat sidste år i samarbejde med satspuljepartierne.

Henriette Kjær udtaler:

"Jeg er imponeret over de mange gode ansøgninger, som er kommet fra både amter, kommuner og frivillige organisationer. Det har været vigtigt for mig, at de nye projekter tager udgangspunkt i det helt basale, som vi alle har brug for, nemlig - omsorg og et sted at være.

De nye projekter skal give mulighed for at få styr på sit liv og sikkerhed for at kunne få dækket nogle grundlæggende behov."

Fælles for tilbuddene er, at de skal være rummelige – ikke tilbyde standardløsninger. De skal afspejle brugernes mangfoldighed.

Projekterne har forskellige indsatsområder:

- Mange udsatte har behov for et sted at bo. Derfor støttes flere nye bomuligheder.
- Nogle har brug for ekstra omsorg og pleje. Derfor støttes alternative plejehjem.
- Udsatte grupper har ofte behov for hjælp og støtte uden for systemets åbningstider. Derfor støttes akuttilbud.
- Udsatte har også brug for aktiviteter og kontakt med andre mennesker. Derfor støttes nye væresteder og varmestuer.

De projekter for børn og unge af udsatte grupper, der har fået støtte, er bl.a. selvhjælpsgrupper, hvor børn og unge kan give udtryk for deres problemer og i fællesskab med andre i samme situation bearbejde deres følelser og oplevelser. Ambitionen er, at støtten til børnene er et lille skridt i retning af at få brudt nogle børns negative sociale arv.

[Klik her for et samlet overblik over, hvilke projekter der har fået støtte](#)

**Yderligere oplysninger om de enkelte projekter:
Konsulent Karen Knudsen, tlf. 33 92 92 45**

- ¹ København, Frederiksberg, Odense, Århus, Ålborg og Esbjerg inkl. de respektive amtskommuner.
- ² Finanslovkonto § 15.75.01
- ³ Finanslovkonto § 15.75.13
- ⁴ Det er vanskeligt helt eksakt at opgøre de nye pladser, forøgelsen af brugerskaren mv. i alle tilfælde ud fra kommunernes/amternes projektbeskrivelser. Oversigten giver dog et udmærket billede af, hvilke initiativer over for målgrupperne der er indstillet støtte til.
Væresteder/varmestuer er opgjort som antal steder (der vil være en gennemsnitskapacitet på 25-30 personer hvert sted). SKP-ordningerne er opgjort som tilbud, hvor et tilbud kan omfatte et antal brugere.
- ⁵ Ud over dette beløb, der i vidt omfang skulle udmøntes som ansøgningspulje, blev der afsat midler til prostitutionsområdet, incestområdet og øremærkede tilskud til Projekt Udenfor, Clean House mv.
- ⁶ Derudover blev der afsat 35,4 mio. kr. i puljen for året 2006 og yderligere i alt 17,2 mio. kr. til centrale initiativer, fx undersøgelser, kvalitetsudvikling, og metodeudviklingsprojekter, i perioden 2003-2006 inkl.
- ⁷ Inkl. de respektive amtskommuner.
- ⁸ Beløbene for 2002 og 2003 blev sammenlagt pga af, at vejledningen blev udsendt så sent på året pga de politiske overvejelser om finansieringsmodellen.
- ⁹ Finanslovkonto § 15.75.01
- ¹⁰ Finanslovkonto § 15.75.13
- ¹¹ Det er vanskeligt helt eksakt at opgøre de nye pladser, forøgelsen af brugerskaren mv. i alle tilfælde ud fra kommunernes/amternes projektbeskrivelser. Oversigten giver dog et udmærket billede af, hvilke initiativer over for målgrupperne der er indstillet støtte til.
Væresteder/varmestuer er opgjort som antal steder (der vil være en gennemsnitskapacitet på 25-30 personer hvert sted). SKP-ordningerne er opgjort som tilbud, hvor et tilbud kan omfatte et antal brugere.
- ¹² Recovery ("at komme sig") er knyttet til det enkelte menneskes egen, aktive indsats. Recoveryprocessen ses indefra, men det anerkendes, at ydre faktorer enten kan fremme eller hæmme den enkeltes mulighed for at komme sig.
- ¹³ Baggrunden for SVOB-projektet (Støtte, Vejledning, Omsorg, Brobygning), der er udviklet af Center for Narkotika Indsats, er et ønske om at understøtte netværksudvikling for de hårdest belastede stofmisbrugere, samt opbygning/bedring af kontakten til det offentlige system med henblik på at øge målgruppens udbytte af tilbud i henhold til social- og anden lovgivning. Til løsning af denne opgave foreslås etableret et korps af frivillige, der skal fungere som støttende netværk for brugerne og som en ressource i forhold til erhvervelse af dialogfærdigheder, kendskab til uskrevne sociale spilleregler, forebyggelse og løsning af konflikter, procedurer, rettigheder, pligter mv. Gennem maksimal imødekommelse, accept og etableringen af tilhørsforhold er det målsætningen at højne målgruppens selvværd og livskvalitet. Som et minimum skal yderligere forringelse af funktionsniveauet forebygges. Hensigten er, at indtage ca. fem (om muligt flere) nye brugere/frivillige pr. måned. Projektet etableres og forankres i Københavns Kommune, Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Ambulatoriet Stæren, Tomsgårdsvej 17, 2400 København NV der herefter administrerer projektet.
- ¹⁴ Spørgsmålet om en forhøjelse af grundbevillingen til Clean House på 1 mio. kr. er under forhandling pt. En evt. forhøjelse kan rummes inden for de afsatte puljemidler i 2005.

¹⁵ Fx behandlingsinstitutioner for misbrugere og bo-/opholdssteder for voksne med særlige sociale problemer